

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A közösgyes Dreyfus.

Budapest, augusztus 28.

(s.) A legjobb uton voltunk, hogy nekünk is meglegyen a magunk Dreyfus-ügye. Azaz nem éppen a magunké, hanem közösgyes osztrák-magyar Dreyfus-ügy. De azért a kvóta arányán tul érdekelt bennünket a Mattasich-Keglevich ügye, ez az érdekesítő és szomorú bűnügyi regény, amely ma véget ért. Igen, a regény ma tökéletesen és visszavonhatatlanul véget ért és a Dreyfus-ügy el van temetve, mielőtt megszületett volna. A möllersdorfi rab kegyelmet kapott, miután nehéz büntetésének a nagyobbik felét elszenvedte. Elhagyja börtönét és ezzel a lépésével ujra belép a hétköznapi emberek sorába, hogy talán soha észre se vegyék többé! A szegény volt főhadnagy bizony drágán fizette meg a regényességnek azt a nimbuszát, amely nehány esztendeig körülvette: fiatal életének majdnem négy esztendejével, rémitő testi és lelki szenvedésekkel, tisztí rangjának, jövőjének, becsületének elvesztésével. A szabadsága mindezekhez szinte csak ráadás volt. Most visszakarta a szabadságát, de visszakaphatja-e a többit is, amit elveszített? A négy esztendőt semmiestre, a többit is nehezen. A kegyelem ezekre nem terjed ki, legalább nem mindegyikre. A kegyelem nem elégtétel, nem rehabilitáció és nem kárpótlás. Ebben különbözik a fölmentő ítélletől, amely az erkölcsi elégtételt teljesen megadja és a többit is az emberi lehetőség szerint. A kegyelem mindezt nem zárja ki, de önmagában meg nem adja. Mattasich-Keglevichnek hogy lesz-e része akár az elégtételben, akár a kárpótlásban, azt nem tudjuk. De ugy érezzük, hogy rajta kívül ez a kérdés most már legfőbb az emberi részvételt érdekli és nem közérdekű kérdés. Az ügy közérdekű része el van intézve a lehető legteljesebben. Meg lehet benne

nyugodnia mindenkinek és az emberies érzenen tul is, amely mindig örvendezésre hangol bennünket, ha egy sokat szenvedett, szegény ember megszabadul szenvedéseitől, a közérdek szempontjából is örömmel és tökéletes megnyugvással fogadjuk ezt az elintézt.

Semmi szükségünk sem volt arra, hogy ez a ma elvetélt Dreyfus-ügy megszülessék és nagyranőjjön. Már a vajudás állapotában is több kínos járuléka volt, mint amennyi elég lehetett arra, hogy legalább is nagyon meggondoljuk, vajjon tanácsos-e elősegíteni a világrajövetelét? És itt nemcsak az ügyvezett kényes háttérre gondolunk, ámbár végre is monarchikus országban kénytelenek vagyunk meghajolni bizonyos ügyvezett „tekintetek” előtt. Azonban semmiféle „tekintet” nem lehet erősebb az igazságnál. És éppen ama bizonyos tekintetek is erősen kívánják, hogy ne fészkelje be magát a köztudatba az a gyanu, hogy az igazságnak előttük hátrálnia kellett.

Nem hiszszük tehát, hogy a magyar sajtó és a magyar közvélemény csakis ilyen szempontok előtt hódolt, mikor olyan nehezen tudott belemelegedni a möllersdorfi fogoly ügye iránt való aktív érdeklődésbe. Sokkal több része lehetett ebben annak a helyes ösztönnek, amely azt sugta, hogy egy hadjárat a boldogtalan katonatiszt érdekében sok mindenféle értéket tenne kockára, a nélkül, hogy sikerét remélni lehetne. Akik untalan előhozakodtak a Dreyfus-üggyel, azok megfeledeztek róla, hogy a két dolog között a nyilvánvaló egyéb különbségen kívül is van még egy nagy különbség és ez az, hogy Franciaországban már régóta van modern, szabadelvű katonai bíraskodása, mi pedig még csak most kezdjük hinni, hogy valahára lesz részünk benne. Ott lehetett remélni, hogy a bíróság, amely a nyilvánosság, szóbeliség és közvetlenség garanciái mellett

s a védelem meghallgatása után ítélt, az emberileg lehetséges teljes igazságot fogja kideríteni. Itt, a katonai bíraskodás középkori állapotában, legfőbb az lehetett várni, hogy a közvélemény felbuzdulása esetén egy nagylelkű és bölcs elhatározás lecsillapítja a fölzaklatott indulatokat, kegyelmet adván a fogolynak, akiről azt sem lehet tudni, bűnös-e, vagy ártatlan. Ez most megtörtént, a nélkül, hogy szükség lett volna az indulatok háborgására, arra a nagyszabásu nemzeti nyugtalanságra. Tehát szükség sem volt rá, kívánatos pedig semmiképp sem lett volna, ámbátor sokan olyan nagyon kívánatosnak tartották, hogy ujra meg ujra fejéhez vágják a sajtónak, hogy miért nem csinál lármát most, mikor itt a magyar Dreyfus-ügy? Nem, ez nem lett volna okos, mert nem lehetett célravezető. A nyilvánosság sorakozott volna egy követelés körül, amelynek sem a mivoltát, sem a célját, sem a megvalósulását nem volt módjában ellenőrizni. Ki tudja, mi történt Mattasich-Keglevich főhadnaggyal? Ki tudhatta, mi fog vele ujra történni egy újabb túlkos eljárás rendjén? Kinek van elfogadható bizonyítéka arra, hogy nagyobb méltatlanság történt vele, mint történik nálunk minden katonavádolttal, akit elítélnek rendes vád és védelem nélkül, lévén ez az egész eljárás egy brutális méltatlanság? Ki tarthatta óhajtanónak, hogy megisméltödjék ez a méltatlanság? Érezzük mindnyájan, hogy történt valami egészen szokatlan is, valami titokzatos dolog azokon felül, amiket tudunk. Érezzük, hogy ennek a földerítése kívánatos volna az emberek igazságérzetének megnyugtására. De azt meg egészen jól tudtuk, hogy a mostani katonai bíraskodás mellett ezt a valamit megtalálni nem is lehet, de ebben az esetben talán nem is szabad. Szegény Mattasich-Keglevichnek, ha csakugyan ártatlan, az szerencsétlensége éppen, hogy nem valamivel később került a katonai igazságszolgáltatás kezeügyébe, hanem

TÁRCA

A hivatal olvasson!

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Csehov Antal.

A koronataraképképző főnökének, Ivan Petrovics Szimipalatoffnak dolgozószobájában ott ült Galamidoff, a színházi vállalkozó és híres színésznőnk szépségéről és játékaról beszélt:

— De én nem vagyok önnel egy nézetem — mondta Ivan Petrovics, aláirogatva az utalványokat. — Sofia Jurievna eredeti, nagy talentum. Olyan bájos és kecses. Olyan olragadó! Olyan...

Ivan Petrovics folytatni akarta, de az elragadtatástól egyetlen szót sem tudott már szólni és csak mosolygott szélesen és édeskésen, úgy, hogy a vállalkozó, mikor ránézett, szinte valami édességet érzett a szájában.

— Tetszik nekem benne a... a... a... fiatal keblének az az izgalma és remegése, mikor monológokat mond el... Akkor csak úgy forrong, úgy müködik fiatal teste. Az ilyen pillanatokban, megmondhatja neki, mindenre készen vagyok...

— Kegyeskednék méltóságodnak aláírni a chersoni rendőrségnek szóló választ, a...

Szimipalatoff fölneztet mosolygós arcával és ott látta maga előtt hivatalnokát, Merdjajeffet. Ott állott Merdjajeff tágra nyílt, bágyu szemmel és odanyújtotta az aláírásra szétárt iratokat. Szimipalatoff összevonta szemöldökét, a próza

olyan ridegen szakította félbe a költészetet és éppen a legérdekesebb helyen.

— Ez később is ráért volna — mondotta bosszusan. — Nem látja, hogy beszélgetek! Nevelten, udvariatlan népség! Látja, Galamidoff ur! Ön azt mondta, hogy ninesenek többé nálunk Gogol-féle típusok!... Na hát itt van egy!... Vagy talán nem? Egy piszokfráter, kilyukadt könyökü kabátban... sanda szemü... örökké fésületlen!... És nézze, hogy ir! Az ördög tudja, hogy mi ez. Tele helyesirási hibával, lehetetlenül... mint egy varga. Ugyan, nézze meg!

I... gen... — dünyögte Galamidoff, bele nézve a papirosba. — Csakugyan... Ugy látszik ön keveset olvas Merdjajeff ur...

— Ez egyszerűen nem mehet így tovább, lelkem! — folytatta a főnök. — Hiszen szégyenkezem kell maguk miatt! Maguknak okvetetlenül többet kell olvasniok, drágám!...

— Az olvasás nagyon sokat határoz! — mondta Galamidoff és sóhajtott, éppenséggel minden ok nélkül — Nagyon sokat határoz! Olvasson csak és csakhamar be fogja látni, milyen gyorsan bővül majd a látóköre! Könyvet annyit kaphat, amennyit csak akar. A legnagyobb gyönyörűséggel adok magának!... Akár már holnap elhozok néhányat.

— Köszönje meg, lelkem! — biztatta Szimipalatoff, mire Merdjajeff meghajolt félszegen, mozgatta az ajkát és kiment.

Másnap megint eljött Galamidoff és jó csomó könyvet hozott. És ezzel kezdődik voltaképpen a történet. Az utókor sohasem fogja megbocsátani Szimipalatoffnak ezt a könnyelmű cselekedetet. Valami fiatalembernek még meg lehetne bocsá-

tani a dolgot, de egy tapasztalt, valóságos államtanácsosnak — soha! A vállalkozó megérkezése után Merdjajeffet hívták rögtön a dolgozószobába.

— Na, itt van, olvasson drágám! — mondta Szimipalatoff s odaadta neki a könyvet. — De figyelmesen!

Merdjajeff remegő kézzel vette át a könyvet és kiment. Sápadt volt. Apró, bandzsallító szeme nyugtalanul mozgott segítséget kérően a körülötte lévőkhöz. Kivettük kezéből a könyvet és lapozgatni kezdtünk benne.

Gróf Monte Christo volt.

— Az ő akarata ellen semmit sem lehet tenni — mondta sóhajtvá Prohor Szimionics Budyda. — Hát fekjüj neki egy kicsit!... Olvass lassan, az Isten majd csak segít, ő el felejti a dolgot és akkor megszabadulsz. Csak ne aggdójjál! És ami a földol, ne nagyon mélyedj bele a dolgoba!... Olvass, de ne nagyon törekedjél arra, hogy megértsd azokat a bölcseségeket.

Merdjajeff becsavarta a könyvet és leült az íróállványához. De a munka nem igen ment aznap. Keze reszkedett, két szeme két irányba nézett: az egyik a tintatartóba, a másik a pokrócra. Másnap kisirt szemmel jött a hivatalba.

— Már négyszer fogtam hozzá — mondta — de nem tudom megérteni... Csupa idegenek... külföldiek!...

Ot nappal később Szimipalatoff átmenőben oda került Merdjajeff asztalához.

— No, hogy megy? — kérdezte. — Elolvasta már a könyvet?

— Igen, excellenciád.

abban az időben, amikor még katonáéknál vadolatni körülbelül annyi, mint elítélni. Ő is egyik szenvedő argumentuma annak a régi követelésnek, hogy a középkort pusztítsák el végre a hadseregből. Nem tudjuk, döntő argumentum volt-e, de reméljük, hogy utolsó. Ebben a reményben még inkább örvendezünk annak a bölcs és emberséges elhatározásnak, amely megnyitotta a börtönajtót a möllerdorfi rab előtt. Örvendezünk tiszta emberi részvétből is egy boldogtalan fiatal ember iránt, aki tán csak könnyelmű és léha volt, nem gonosz, s bizonyára a kelleténél keményebben lakott fiatalos hibájáért. De örvendezve veszünk tudomásul a közvélemény megnyugtatójának szempontijából is, hogy a megszületni készült új Dreyfus-ügy nem fog megszületni. Van nekünk elég bajunk, elég nyugtalanságunk; kár lett volna szaporítani ezzel is.

És itt pontot teszünk. Az ügy regényesebb részét átengedjük másoknak. Elmélkedjenek róla mások, akiket érdekel. Minket nem érdekel többé. Mattasich-Keglevichet, a szenvedő rabot sajnáljuk, a szabad Mattasich-Keglevichhez semmi közünk, a regényhőstől megilletődés nélkül veszünk búcsút.

BELFÖLD

Az elmaradt interparlamentáris konferencia. Csak a napokban jelezték, hogy az interparlamentáris konferencia elnökségétől a magyar eszterházi érkeztől hírt szerint a szeptemberre tervezett bécsi konferenciát három hétre elhalasztották. Ma már úgy áll a dolog, hogy a konferenciát nemcsak elhalasztják, de meg se tartják. Az osztrák csoport elnöke, báró Firquet ma táviratban értesítette Dessewffy Arisztidét, a magyar csoport titkárát, hogy az interparlamentáris konferenciát fontos okok miatt nem tartják meg az idén. Dessewffy ezt a határozatot írásban azonnal tudatta a jelentkezőkkel. Hogy jövőre hol tartják az interparlamentáris konferenciát, még nem bizonyos. Eddigélre azonban már Berlin, Lisszabon és Bukarest is ajánlották. — A konferencia elmaradásának okáról két verzió kering. Az egyik verzió szerint olyan sokan jelentkeztek volna, hogy az elhelyezéssel nem tudták volna megbirkózni. De ez nem valószínű. Hihetőbb a második verzió, mely szerint az elhalasztásnak komoly politikai oka van. Az osztrák politikai pártok ugyanis a bécsi interparlamentáris konferencia munkarendjébe föl akarták venni az osztrák belpolitikai viszonyok megvitatását is. Erről értesült az osztrák kormány is és mindent elkövetett, hogy a pártok vezetőit a szándékukról lebeszélje. A tanácskozás sokáig húzódott, végre is elhatározták, hogy

— Nos, mit olvasott? Mondja el. Merdjajeff felhuzta a szemöldökét és zavartan mozgatta az ajkát.

— Magint elefejtettem, excellenciád! ... — mondta kis vártatva zavartan.

— Akkor hát nem olvasta, vagy csak nagyon felületesen. Gépiesen! Így nem lehet! Olvassa el még egyszer. S egyáltalában, uraim, mindannyiunknak ajánlom, hogy olvassanak. Kérem, mindnyájan olvassanak. Vegyenek rögtön innen az ablakról az én könyveim közül! Kérem önöket.

A hivatalnokok odamentek az ablakhoz és vettek maguknak könyvet. Csak egyikük, Budylda, merészkedett tiltakozni. Széttárta a karját, rázogatta a fejét és így szólt:

— Már engedelmet kérek, excellenciád! ... Inkább rögtön búcsuzom! ... Tudom én azt, mi kerekedik az ilyesimből. A legnagyobb unokám az olvasással annyira vitte, hogy az anyját is szidta és televizirja magát a nagybőjt alatt tejjel. Már engedelmet ...

— Maga ahhoz nem ért — mondta rá Szimipaloff, aki minden különösségét megbocsátotta az öregnek.

De Szimipaloff nagyon tévedett. Az öreg nagyon jól értett a dologhoz. Egy hét múlva már látni lehetett az olvasás következményeit. Az egyik hivatalnok, aki „A bolygó zsidó” második kötetét olvasta, Budyldát „jezsuitának” nevezte, Szimiroff részegen kezdett a hivatalba jönni. De senkire sem hatott úgy az olvasás, mint Merdjajeffre. Lesoványodott, petyhüdt lett és ő is inni kezdett.

— Prohor Szimionics — rimázkodott Budyldához: — Mindig imádkozni fogok magáért, csak kérje meg ő excellenciáját, hogy bocsásson meg nekem! ... Nem tudok olvasni! ... Ejjel-nappal olvasok. Nem alszom, nem eszem. A fe-

az osztrák interparlamentáris csoport beleegyezésével a konferenciát rövid időre elhalasztják. Már ekkor kétséges volt azonban, hogy a tárgyalásnak meglesz-e a kívánt eredménye. Azóta egyre tárgyaltak és tanácskoztak, de a kormány intervenciója sikertelen maradt és minden közvetítő indítvány kudarcot vallott. Nehogy a Reichsrath torzalkodása és az osztrák belpolitikai viszályok a nemzetközi fórum elé kerüljenek, az osztrák kormány mindent elkövetett, hogy a konferenciát, amely a kiegyezési tárgyalások idején és a külföldi szerződés megkötése előtt csak újabb zűrzavart idézhetett volna elő, végleg elhalasztassák. Ez tegnap meg is történt.

A Kossuth-párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt szeptember 1-én délután öt órakor értekezlet tart. Az értekezlet tárgya a Kossuth Lajos bizottság születésnapjának megünneplésére kiküldött bizottság jelentése s a párt intézkedése az ünnepre vonatkozólag.

Két felirat. Beregvármegye törvényhatóságától ma két felirat érkezett a képviselőházhoz. Az egyikben az önálló vámtérség felállítását sürgetik meg, a másikban arra kéri a törvényhozást, hogy a Rákóczi-ról és Beresényiről szóló törvényeket töröljék el, hogy Kossuth Lajos érdemeit törvénybe iktassék és szobrárt mielőbb felállítsák.

A székely kongresszus.

Budapest, augusztus 28.

A székelyföldi Tusnádfürdőn ma nyílt meg hónapokig tartó lelkes készülődések után a székely kongresszus: oros megnyilvánulása annak a nemzeti akaratsnak, hogy a nemzetiségek közé beiktassék a székely népet a kormány és társadalom vállalt akciója kiragadja mai súlyos helyzetéből. A kongresszusnak fokozott jelentőséget ad az, hogy közéletünk kiünnepléséi álltak a nemes ügy élére és hogy a magyar kormány is elküldte oda képviselőit, hogy figyelemre méltassák a kongresszuson elhangzott óhajtatásokat és a székelymentés végrehajtására ajánlott eszközöket. Nincs magyar ember ebben az országban, aki ne tudná, hogy a székelykérdés helyes megoldását a magyar állam emines érdekei követelik és ezért mindenki lelkesedéssel üdvözi a tusnádi kongresszust, szívből óhajtván, hogy a kongresszus hazafias törekvései megvalósuljanak.

Tusnádfürdő, augusztus 28.

Ma vette kezdetét a csikmegei Tusnádfürdőn az a kongresszus, amely hivatva van a székely kivándorlással összefüggő gazdasági, kulturális és társadalmi bajokat megvitatni s azokra az orvoszereket keresni. A kongresszuson megjelentek az O. M. G. E., a Székely Egyesület, az Emke, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, a Marosvásárhelyi Székely Társaság, a csikmegei, a torda-aranyos, háromszék-, udvarhelymegei és gyergyó-vidéki gazdasági egyesületek kiküldöttjei.

Ezenkívül jelen volt Sándor János székely kor-

leségem már egészen kimerült a sok olvasástól. De isten engem úgy segítjen, semmit sem értek belőle. Tegye meg nekem ezt az egyetlen szívesseget.

Az öreg könyvelő mindezt többször elmondta a főnöknek, de ez csak szitkozódott és semmiről sem akart hallani. Így mult el két hónap s az egész dolognak gonosz vége lett.

Egy napon Merdjajeff bejött a hivatalba és a helyett, hogy a munkájához ült volna, letérdelt a szoba közepére és zokogva mondotta:

— Bocssátsatok meg nekem, ti keresztény emberek, amiért hamis papírpénzt csinálók.

Aztán bement Szimipaloffhoz, letérdelt előtte és így szólt:

— Bocssásson meg, kegyelmességed, amiért egy gyermeknek a kutba dobtam.

Homlokával a földet érintette és keservesen zokogott.

— Mit jelentessen ez? — kérdezte ámulva Szimipaloff.

— Ez azt jelenti excellenciád — felelte Budylda könnyekkel a szemében, előlépve — hogy elvesztette az eszét. Ezt az ön könyvei tették! Isten mindent lát, excellenciád. És ha a beszédem önnek nem tetszik, akkor kérem elbocsátásomat. Inkább éhen halok öreg napjaimra, hogysem ilyet látnom kelljen.

Szimipaloff elsápadt és nagy lépésekkel ide-oda kezdett futkosni.

— Galamidoffot ide ne bocsássák többé! — parancsolta tompa hangon. — Ti pedig, uraim, nyugodjatok meg! Belátom tévedésemet. Köszönöm neked, öreg!

És azóta nem történt ilyesmi. Merdjajeff meggyógyult, ha nem is teljesen. Még ma is reszket, ha könyvet lát.

manybiztos. Pótsa József, Mikó Bálint, Hollak Artur, Sárközy Aurél főispánok, Sándor József, Ugron János, Gyórfy Gyula, gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen István, Molecz Dani, Brázy Kálmán, Uray Imre, Kállay Leopold, Székely György, Molnár József, Eitner József, Molnár Józsiás, Fehér Antal, Benedek János, Sebess Dénes, Gál Sándor, Lázár Menyhért, Ráth Endre országgyűlési képviselők, Merza Lajos kir. tanácsos, Pál István apátkanonok, Nagy Károly ref. theol. tanár, Boros unit. theol. dékán, Masznyik Gyula csángó főesperes, gróf Lázár István főispán, Seidl Ambrus miniszteri tanácsos, Borszékly Soma, Koos Ferenc. Balázs, Kozma Ferenc kir. tanácsos, Bélaí Tivadar, Vajna István, Betegh Imre, Pótsa Bertalan, Ugron Zoltán, Gödri Ferenc polgármester, Szentiványi Miklós, Beze Antal alispánok. Az O. M. G. E. képviselőtöbbség gróf Dessewffy Aurél elnök, Forster Géza igazgató; Janos Benedek, Hlankó Vilmos, Hoffmann ezredes honvédelmi, Micsen Endre titkár a kereskedelmi miniszter képviselői, Gyárfás Győző főmérnök, Kelemen Lajos ügyvéd és mások.

Bedő Albert, a rendező-bizottság elnöke hosszabb beszéddel vezette be a kongresszust:

Mi, ugymond a többi közt, akik itt jelen vagyunk, mindannyian igen jól tudjuk, hogy a kongresszusok tanácskozásai nem lennének a viszonyoknak azonnal való jobbalakulását, hanem egyedül és csupán a közös előmozdításért gondolkodó és fáradozó elméknek a segítő eszközeik és intézmények egyetértő megjelölésére törekvő társulását. De hogy aztán ezek az egyetértő megjelölt eszközök és intézmények valószínű, vérré és hűssá legyenek, ez magára a székely népre is csak akkor várható, ha ennek o népnek kebeléből is mindenki, nagyja és kicsije egyaránt arra fog dolgozni, hogy maga legyen legelső sorban sorsa javításának mind a földművelés mind a ipari foglalkozás terén legkitartóbb munkása és pedig akként, hogy mind a családi, mind a polgári közelet körében köteleseggé hiven s munkáját szorgalommal teljesítse, erkölcsösen és takarékosan éljen, az igazság és becsület útján haladjon, a korcsmát kerülje és Isten házáat keressék!

Nem lehet kétség abban, hogy az a virágzó polgári jólét, melyre a székely népek, úgy hivatásánál és értelmiségénél fogva, mint földművelés természetiségénél fogva, jogosságukban van s melynek elérésére dolgozni most ide jöttünk, elérhetővé is válik; s ez a nép, melynek most a megelétetés eszközeinek megnyerhetőségét súlyos küzdelmeket és nélkülözéseket kell viselni, megemelve lesz önmagának a magyar nemzetnek s az emberi kultúra szolgálatának.

Adja a Mindenható hogy a székely nép szenvedő sorsának megváltoztatására irányozott nemes törekvésem az óhajtott siker biztosabb elérhetése végett egyetértő megalapodások után érvényesüljenek, hogy így azok a határozati javaslatok, melyeket a kongresszus rendező testülete kiküldött megbízottai alkalmasnak és célravezetőnek ismerve a kongresszus elé terjesztenek, áldásos gyümölcseiket mielőbb megteremthessék.

A lelkes éljenzés elhangzása után Dessewffy Aurél, az O. M. G. E. elnöke szólt fel. Hangsúlyozta, hogy ióképp a kivándorlás az, amely bennünket a székelymentés dolgában is a tettek mezejére szólít. A székelykérdés a kivándorlás kérdésének bárcaik egyik ágát képezi, de összekötöttségben van mindazon nagy kulturális, társadalmi, nemzeti és közgazdasági tényezőkkel is, melyek nélkül megoldásra nem könnyen vihető. Azért a magam részéről azon óhajtatásomnak adok itt kifejezést, hogy ezen munkálkodásunk oly eredményre járjon, hogy a nemzet, a magyar társadalmat apathia-ábról fölriázhassa. A legutóbbi időben pár év óta kormányzatunk is úgy a kivándorlás, mint a székelykérdés iránt élénk érdeklődést tanúsít s egy egynt meg is bizott már a székelykérdés kizárólagos tanulmányozásával. Ezért szerintem elismerésünket kell kifejeznünk a kormány iránt s azon reményben nyitom meg a kongresszust, hogy munkálkodásunk hasznos gyümölcsöt hozó lesz s képesek leszünk oly javaslatokat ajánlani a kormánynak és a társadalomnak, amelyekkel e fontos kérdést megoldani képesek leszünk. Ezzel szolgálatot teszünk magunknak, a közügynek és a hazának. Ezzel a kongresszust megnyitom. (Hosszas éljenzés és taps.)

Molnár Józsiás országgyűlési képviselő napirend előtt kíván felszólalni. Hosszas beszédben fejt ki, hogy mily bajok vannak az arányosítás körül; szemrehányást tesz az elnökségnek, hogy ebben az ügyben kifejtett munkásságát megakadályozta. (Zajos Eláll-kialtások. Általános zaj.)

Bedő Albert elnök, hivatkozással arra, hogy a kongresszus napirendje meg van állapítva, Molnár Józsiástól a szót megvonja. (Általános helyeslés.)

Beze Antal oszki alispán üdvözlő ezután a kongresszus vendégeit.

Utána pedig dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár tartott előadást a székelység történeti intézményeiről. Előadó, mint aki a székelyek történetének megírásával van megbízva s azzal egy évtized óta foglalkozik, az eddig kiadott hét kötetnyi székely oklevéltár hiteles okiratai alapján világítja meg a székelyek történeti fejlődését, köz- és magánjogi és honvédelmi intézményeit.

Ezután Buda Barna, a kongresszus-írótitkára

tette meg jelentését, mire a szakosztályok jelentései következtek.

(A közmivelődségi szakosztály.)

Sándor József elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg a szakosztályt, amely kiemeli a székely kongresszust tisztán közgazdasági keretből. Üdvözi a legidősebb székely főispánt, **Pótsa Józsefet**, aki közgazdasági munkásság terén, vezér a szívekben. (Lelkes éljenze.)

Utána **Balogh Pál**, a kiváló publicista tartotta meg érdekes előadását a székelység rajnépségségéről és határozati javaslatban azt ajánlja, hogy a székelymentőket ki kell terjesztetni oda is, ahol a magyar kisebbségben van. A szakosztály **Balogh** ötációjában részesítette, ami szót annak is, hogy jeles ethnikai forrásmunkája most jelent meg; határozati javaslatát pedig egyhanglagon elfogadták.

Pál István apátanonok a székely nép vallás-erkölcsi életéről tartott előadást; az osztály elfogadta javaslatát, hogy a kepe az állami tized módjára megváltoztandó. Ugyanezt kívánja dr. **Boros György** az unitárius székelysége vonatkozásban. Javaslatát elfogadták, ugyancsak **Nagy Károlyt**, aki a vasárnapi munkaszünet teljes érvényét, a kosmák zárvatartását, a vadházaságok törvényes házasságra való kényszerítését foglalta javaslatába. Ez volt merituma **Masenk** Gyula ágotat hitvallás evangélikus esperes határozati javaslatának is, megtoldva azal, hogy Romániában közlekedések szervezzenek s azoknak egyházi élete hazafias és magyar nemzeti irányban szerveztesse. Javaslatát nagy lelkesedéssel elfogadták.

Kozma Ferenc királyi tanfelügyelő szociológiai és néprajzi szempontból ismertette a székely népet. Javaslatára odairányul, hogy a faji és nemzeti ünnepek mellé emelje a székely népből, még pedig iskolai ünnepekkel, egyházi szöszékeken, ifjúsági egyesületekkel.

(Az östermelési szakosztály.)

Bedő Albert elnököt ez osztályban, amelynek előadásait **Nagy Vince** nyitotta meg az állattenyésztés fejlesztésére irányuló javaslatával. Kivánatosnak tartja állattenyésztés és értékesítő szövetkezeti létesítését, míg a többi szónokok a teigazdaságra, a baromfityésztésre, a szarvasmarhatenyésztésre, külön kulturális felállítására hívták fel a figyelmet. A javaslatokat elfogadták, ugyancsak **Barabás Bélát** is, aki a juhtenyésztésről tartván előadást, egy minta-juhászat felállítását sürgette.

(Az adó- és hitelügyi szakosztály.)

Forster Géza a birtokpolitikai, adó- és hitelügyi szakosztály elnöke, aki megnyitójában az osztályhoz utalt tárgyak fontosságára hívta föl a figyelmet.

Székely Ambrus, a központi hitelszövetkezet igazgatója a székelyföldi hitelszövetkezeti akcióról tartott előadást és odakonkludált, hogy a kormányának, a törvényhatóságoknak a szövetkezeti akciót a Székelyföldön is támogatnia kell. Gróf **László István** kiterjesztési kívánja az akciót a bárczásági csángókra is. Miután a javaslatot elfogadták, **Sebest Dénest** orsz. képviselő a székely birtokok szétforgácsolódásának megakadályozására az örökösödési törvények módosítását tartja szükségesnek. Javaslatában kéri első sorban annak a kimondását, hogy az előöröklésnél a korlátosság kimondassék, a család háznak a fia örökösök részéről való megváltását, a kárpótlásokra állami pénzintézet állítását, a megváltott ingatlanoknak védelmét.

A határozati javaslatához, amely a vitában résztvevő **Györfly Gyula** szerint gerince a székely kérdésnek, még többen felszólaltak, köztük gróf **Bénoházy Dénest**, aki a törzserörökösödést nem tartja behozhatónak, továbbá **Ugron Gábor**, aki ma szintén megérkezett a kongresszusra. Nagy figyelem mellett fejtegette, hogy az előadói javaslatot öt csak részben elégti ki. A közbirtok kellőleg kibaszálva nincs. Nem szabad a népből az egyenlőség érzetét kiirtani. Az államnak helyes birtokpolitikát kell követnie, székelyföldi földhitelintézetet nem ajánl, mert ilyen fundációnál a részvényeket kell jövedelmeztesíteni. Szól a hitbizományi rendszert ellen. **Ince István** főszóvalása után báró **Bánffy Zsigmond** szót a határozati javaslatához, mire azt elfogadták.

(A kivándorlási és furdőgyi szakosztály.)

László Gyula fejtegette a székely kivándorlás okait és sürgeti a leánykivándorlás megszorítását és a kivándorolt székely munkások megvédését és erre nézve részletes javaslatot terjesztett elő, amely az osztály helyesléseivel találkozott. A vitában résztvevő **Hoffmann Hugó** vezérkari ezredes is.

(Az ipari szakosztály.)

Nagy érdeklődés mellett folyt le az ipari szakosztály ülése is **Tauszik B. Hugó** kamara-elnök elnöklete alatt. A tárgyalás anyaga felölelte az ipari fejlesztés akcióit az egész vonalon. Nagy tetszéssel fogadták **Siklódy István** brassói faipariszkolai szaktanár előadását és javaslatát a faipar fejlesztéséről és **Székely József** a székely birtokpari ellenlétéséről, aki sürgette a közös műhelyek felállítását, a tanoncképzés reformját, az olcsó szállítást, a nyersbőrök megconsokításának ellátását.

Tisza László halála.

(1829—1902.)

Budapest, augusztus 28.

Abban a gőmből, kissé talán formátlanra is hizott alakban, akinek a mai nemzedék **Tisza Lászlót** ismerté: nehéz volt megtalálni az egykori regényhőst. Pedig az volt s nem kisebb író vette tollára, mint **Jókai Mór**. A négy **Tisza**-fiu közül neki volt legkalandosabb élete s a moóri osatában úgy hagyták ott sebekből borítva, holtnak. Nagysokára tért magához az elhagyatott csatatéren s az megint külön csoda volt, ahogyan hazáért, ahol már el is siratták, meg is gyászolták. Abban az időben **Tisza László** volt a legnépszerűbb **Tisza** s a bihari adminisztrátor ellen felgyülemletli gyűlölség a **Tisza László** hazafias viselkedésén olvadt meg.

Később **Tisza László** csendesebb szerepet vállalt. Csak a hű testvér volt **Tisza Kálmán** mögött. Hűségesen követte a balközépi vezért, a miniszterelnököt, a generálist, a közlegényt. Mindig az ő embe volt s beírte azzal a dióséggel, hogy a **Tisza Kálmán** jó katonája legyen. Ezt is csendesen tette, a parlamentben alig szerepelt s az egyetlen hatóság beszédét a képviselőház — lépcsőjén mondotta. Ez akkor történt, mikor a véderővita idején nagyon hangos volt az utca s az ílesek után a szabadelvűpárti képviselőket meglehetősen gyűlölködve fogadta a várakozó ifjúság. Az egyik ílés után **Tisza Lászlót** is lehurrogatták s egy politikai gyermek rákiáltott:

— Ez is **Tisza!** Le veie! Hazaáruló!

Akkor **Tisza László** széles arcát előntötte a vér. Lekapta széles, puha kalapját s a homlokán levő beforradt sebre mutatva, így kiáltott:

— Ezt a moóri csatatéren írták a homlokomra. Akkor úgy olvasták a magyarok, hogy a hazáért kaptam a sebet. A mai gyermekek, úgy látszik, nem tudnak olvasni.

Nem abugoltak tovább s e rövid szónoklat után **Tisza László** zavartalanul távozatott a t. Házból. Különbben a politikában nem igen szerepelt s inkább társadalmi téren dolgozott. Előke volt az országos honvédegyesületnek s az utolsó esztendőben, mikor anyagi viszonyai nagyon megromlottak, egy időre visszatért az újságíráshoz, melynek a hatvanas években egyik szerény közkatonája volt. Családjá s kivált veje, gróf **Tisza István**, mindig támogatta, de az ünnepek üregre maga akarta kenyerét megkeresni és egy szabadelvűpárti újságnál szerény fizetésért elvállalta a külföldi rovat vezetését. Ekkor már egyetlen öröme a veje volt. Gróf **Tisza István** politikai emelkedése azt öröme és büszkesége.

Az idén **Gmundenben** kerest pihenést és gyógyulást. Onnan jönn ma a távirati hír, hogy szívizületes következtében meghalt. Életrajzát a következőkben foglaljuk össze:

Tisza László 1829. június 27-én született Geszten. Tanulmányait testvéreivel együtt a szülői háznál kezdte meg, ahol **Szónyi Pál** volt a nevelőjük. Vizsgáit a debreczeni kollégiumban tette le s aztán a pesti egyetemen folytatta. 1849 elején már fölesküdt jurátus volt a pesti királyi táblánál. Március 15. után a pesti nemzetőrségbe állott, s előbb mint őrmester, majd mint főhadnagy és zászlóalj-segédtsz szolgált s ez idő alatt segédalmozgalt is volt a földmivélségi, kereskedelmi és ipari minisztériumban.

A katonaságban azonban jobban tetszett neki, mint a hivatal s a Nádor-huszárezredbe lépett be, ahová **István főhadnagy** (kadétnak) nevezte ki. Mikor azonban kétségessé vált, hogy az ezred hazajöhete-e, **Tisza László** a Miklósi-huszárokhöz ment, hol olyan ügyes fiatalembernek bizonyult, hogy egyszerre főhadnaggyá és dandárségédszített neveztek ki. Résztvevő a forradalom számos csatájában s Moórnál úgy megsebesült, hogy el kellett hagynia ezredét. Alighogy meggyógyult, hadifogságba jutott, amelyből számos kaland után sikerült megmenekülnie. Ismét a honvédséghez állott be s kapitányi ranggal **György** hadügyminiszternek a titkára lett. Sebei miatt azonban, amelyeknek a nyoma örökké meglátszott az arcán, hazament Nagyváradra és a Püspök-fürdőben gyógyította magát.

Világos után megmenekedett attól, hogy besorozzák katonának, mert akkor még nyomoréka volt a szabadságharcnak. Külföldre ment és Párisban, Berlinben és Londonban tanulgott. Főképpen a politikai és nemzetgazdasági ügyek érdekelték mindenütt. Mikor hazatért, eleinte csak gazdálkoddással foglalkozott. 1852-ben Erdélyben telepedett le s birtokát mintagazdasággá fejlesztette. Nagy része volt az Erdélyi Gazdasági Egyesület föltámasztásában is, mely a lelkőkké választotta őt. Nagy persziója volt a lötenyésztes; lovaregységet is alapított Erdélyben s mindig résztvevő a kolozsvári lövenyeken, melyek az ötvönes és hatvanas években nagyon híresek voltak. Tevékeny részt vett egyháznak a kormányzásában is; hosszú ideig főgondnoka volt a nagyenyedi egyházmegyének.

1860-ban, a nemzeti ébredés idején, **Tisza László** is megjelent a politikai küzdőterén; nem csupán a megyegyűléseken szerepelt, hanem a sajtónak is szorgalmas munkása volt. A kormány megkínálta őt Tordavármegye főispáni székével is, de **Tisza** inkább a tenkei kerület képviselői mandátumát fogadta el. Az

1861-iki országgyűlésen igen hamar feltűnt rugóznót szónoklataival.

A provizórium idején ismét visszament a birtokára gazdálkodni; de nemcsak a maga birtoka, hanem minden közgazdasági ügy iránt nagyon érdeklődött. Egy évtizedig mindig sürgette a nagyvárad-brassói vasút építését, amelynek megteremtésében neki különösen nagy része volt.

1863—64-ben Torda városa egymásután háromszor választotta meg követének a nagyszabeni tármánygyűlésbe, s **Tisza** mindenkor teljesítette választóinak hő óhaját s otthon maradt Tordán.

Az 1865-iki kolozsvári országgyűlésen Tordavármegye képviselte s az Unió sérthetlenségéért küzdött, 1866-ban mint egy erdélyi kerület képviselője jelent meg az országgyűlésen s a véderő-bizottságnak volt oszlopos tagja.

Tisza László sokáig elnöke volt a honvédegyesület központi választmányának. Igazgatósági tagja volt egy ideig a déli vasutnak s budapesti vezérképviselője a bécsi általános híztsosító társaságnak.

KÜLFÖLD

Királyunk és a cár. Rómából híre érkezik, hogy **Ferenc József** királynak találkozója lesz a cárral. A jelentés szerint a cár talán még őszszel Rómába utazik, hogy viszonzza az ősz király pétérvári látogatását s hir szerint a cár Ausztrián átutaztatok találkozni fog királyunkkal. Hivatatosan nem erősítik meg ezt a hírt.

Békebarátok háboruja. Ha békét akarasz, viselj háborút, szól egy régi latin közmondás, amelyet szó szerint alkalmaztak gyakorlatilag a norvég békebarátok. A furossa esetről a következőket jelentik **Christiániából**: A nemzetközi béke-liga norvég országos egyesületének gyűlésén, amelyet Stavanger városkában tartottak meg **Óriás boirány** történt, amelynek az lett a következménye, hogy az Észak békeomzalmának vezetői között áthidalhatatlan ellentét támadt. A vitás kérdés az volt, hogy vajon a békegyesület a modern hadseregek dolgában radikálisan visszavonulást vagy pedig közvetítő álláspontot foglajon-e el. A központi választmányak az volt a véleménye, hogy a békeliga méltóságának inkább megfelelő, ha a tényleges viszonyok alapjára helyezkedik, vagyis a hadsereget a nemzetközi béke eszközeinek tekintik és ebben az irányban elfogadja a hadsereget addig, míg az általános leszerelés megvalósítható. Ezzel szemben a radikálisok a mellett a fölfogás mellett kardoskodtak, hogy a liga nem paktálnál a létező állapotokkal. A béke eszméjéből következnek az abszolút leszerelés szükségessége, a hadseregeket pedig nemzetközi választott bíróságokkal és semiegerségi szerződésekkal kell helyettesíteni. Miután az ellenkező nézetek kiegyenlítése lehetetlennek látszott, elhatározták, hogy a kérdést szavazás alá boosájják. Mielőtt azonban szavazásra kerül a sor, az engesztelhetetlen békebarátok nagy tüntetést rendeztek. Rövid szóváltás után egyszerre csak székekkel, tintatartókkal és vastag kötésű füzetekkel támadták a paktumos békebarátokra. Az ellenpárt természetesen szintén nem hagyta magát. Amikor végre kissé helyreállott a nyugalom és szavazni kezdtek, kiűnt, hogy a föltétlen leszerelést követelő nagy többségben vannak. A többség azután elhatározta, hogy a teljes leszerelést sürgető határozat értelmében a Nobel-díj nagy békeválasztmányához is fölterjesztést intéznek. A többség határozatának az lett a következménye, hogy az országos békegyesület választmányára, amelynek tagjai között számos ismert képviselő és politikus van, lemondhat, úgy hogy a radikálisok maguk maradtak. Sokakam azonban ezek között is oly nézeteltérések támadtak, hogy a tárgyalást eredmény nélkül ílebe kellett szakítani.

Törökország bajai. Az *Agence de Constantinople* hivatalos török forrásból való információk alapján jelenti, hogy a Balkánvidéken Voden mellett felbukkant egy 25 főnyi banda, amely részint fusztanollát, részint katonai egyenruhát viselt és Gras- és Mauser-féle puskákkal volt ellátva. A banda vezére a mozgalom más vezéreivel egyetértően mindenféle machinációkat kísérelt meg, hogy a keresztény lakosságot megmondolatlan lépésekre bírja. A hatóság intézkedéseket tett, hogy a bandát kézrekerítse és küldött ki-nyomozza. Hivatalos török körökben arra utalnak, hogy a mozgalom vezetői gyakran török parasztruhát viselnek, hogy a keresztény helységeket lakosait könnyebben igazhassák a muzulmán polgáraitak ellen. Így történt Bacsovában (a razlogki kerületben), ahol egy hétfejű banda megtámadta **Baki** agát, aki a banda egyik tagját megölte.

Ormanian Örmény gregoriánus patriárkát tegnap a Jildiz-palotába hívták, ahol a szultán első titkára, **Vahsini** bég a szultán nevében kijelentette neki, hogy az örmények ellen alkalmazott hivatalos rendszabályokat megszüntetik, ha a patriarkátus kezességét vállal a törökországi örmények jövődöbeli magatartásáért. A

nevezett patriarkátus papi és világi tanácsának mai ülésén aláírtak egy leiratot, amelyben a türkörszági örmények hódolatukról és a'ltalvóló büségükről biztosítják a szultánt. A feliratot már be is nyújtották a Jildiz-palotában. Azt hiszik, hogy még a trónralépés évtordulója (szeptember 1.) előtt fogják kibocsátani az erre vonatkozó iradót.

Diplomáciai affér egy ital sör miatt. Kis eseteknek is lehetnek kellemetlen következményei: egy ital sör nem sok, de diplomáciai tárgyalást is vonhat maga után bizonyos esetekben. Egy ilyen esetről értesítenek minket Berlinből. A dolog a Fekete-tenger partján egy kis orosz városban, Nikolajevben történt. Egy német hadihajó, a *Loreley* pár napig a kikötőben állomásozott; ez idő alatt a hajó két altiszte sáta közben betéreg egy kocsmába, ahova katonáknak nem szabad bemenni. A két altiszte az orosz katonák a téparancsnokság kívánságára letartóztatották. Még aznap szabadon bocsátották őket a *Loreley* parancsnokának közbenjárására, mert kiderült, hogy a német hadihajót nem értesítették e öre arról a tilalomról, melyet a két német altiszte megszegett. A *Loreley* parancsnoka követelte, hogy a városi téparancsnok a két altiszte letartóztatásáért bocsánatot kérjen; a téparancsnok ezt nem tette meg, mire a *Loreley* ott hagyta Nikolajevet s az esetről jelentést tett a pétervári német nagykövetségnek s a berlini külügyminisztériumnak.

A boer vezérek és Krüger. A hágai *Nederland* a következő nyilatkozatot közlésére kapott felhatalmazást: *Botha, De Wet és Delarey* tábornokok konstátálni kívánják, hogy reájuk az angol lapokban — hágai, brüsszeli és más levelezők tudósításai nyomán — megjelent közlemények azt a benyomást tették, mintha azoknak az lett volna a céljuk, hogy a tábornokok és *Krüger* elnök, valamint a követség, vagy dr. *Leyds* között a konferenciának előirduló *nézeteltérések* jelölő között teljesen alaptalan hírekkel a kölesűnös jó viszonyt és az egyetértést megzavarják. A tábornokok tehát nyomatékosan hangsúlyozni és közüdmásra juttatni kívánják, hogy *közöttük és a jelelt személyiségek között a legteljesebb összhang van és mindig is volt.* Minden ellenkező állítás alapján ellenkezik az igazsággal és vagy rosszul értesült és hiszékeny, vagy pedig rosszindulatú embertől származik. Hága, 1902. augusztus 26. *Erebner*, a boer tábornokok titkárja.

A berlini *Volkszeitung* megbízható forrásból jelenti, hogy lord *Mitner* rövid időn belül elhagyja *dél-afrikai állását* és vagy Ausztrália, vagy Kanada kormányzója lesz.

Mint most utólag jelenti, a courtrai-i nyelvkongresszus *Reitz* dél-afrikai államtitkár elkeseredett beszédében szóltal tel a *dél-afrikai nyelvkérdés ügyében.* Beszédében megemlítette többek közt, hogy lord *Mitner* egy boer tábornoknak azt mondta, hogy *Dél-Afrikában csak egy nyelvet fog megtűrni s ez a nyelv természetesen az angol.* Erre ő, *Reitz* azt válaszolta, hogy arra a föld leghatalmasabb zsnokna sem lesz képes, mert egy nemzetet semmi földi hatalom sem képes megakadályozni abban, hogy anyanyelvét beszélje. *Reitz* azzal fejezte be nagy tüzsel elmondott és nagy tetszéssel fogadott beszédjét, hogy kifejezte hitét a Gondviselés iránt, amely az angolok fejére szórt boer átkokat meghalgtatja és az elnyomókat földre fogja suttani.

Az olasz király Berlinben.

Budapest, augusztus 28.

Viktor Emánuel király fény és pompa közepett érkezett ma Berlinbe, fejedelmi barátja, *Vilmos* császár társaságában. Erre a napra már nagyban készülődtek a berliniek. A német birodalom fővárosának lakossága ma jóval korábban volt talpon, mint rendszeren. Már reggel hat óra korakadátlan néptömeg jgyekezett a város központján a potsdami pályaudvar felé, hogy tanuja legyen *Viktor Emánuel* király bevonulásának.

Azok az utcák, melyeken a királynak a hivatalos program szerint át kellett haladnia, egytől-egyig pompás lobogó- és virágdíszöltöttek. A legnagyobb élénkség a brandenburgi kapu körül volt. *Vilmos* császár kívánságára itt állottak sorfalat az ipartestületek tagjai, vagy nyolcezeren, zászlóikkal és jelvényeikkel. Óda vonultak fel, tizekét-zerötárszázan, a veterán-egyesületek tagjai. Nyolc óra felé trombitaszó és dobpergés hallatszott. Hosszu, szinte beláthatatlan sorokban katonák vonultak ki a pályaudvarhoz, hogy az olasz király megérkezésének fényét emeljék. Kevésessel utóbb a közönség elől elzárták a pályaházhoz vezető utcákat.

A brandenburgi kapu előtti tér ama részét, amely az állatkert felé néz, a városi tanácsosok, városi képviselők és az újságírók részére tartották fenn, akik vörös szövettel borított emelvényen foglaltak helyet. Itt helyezték el a berlini, lipse

és kopenhágai olasz kolóniák küldöttségeit, valamint azt a negyven fehérruhás leánykát, kiknek az volt a feladatuk, hogy *Kürschner* főpolgármester beszéde után üdvözlőjek az olaszok uralkodóját.

Külső fény és pompa dolgában a fogadás nem hagyott kívánni valót hátra. *Vilmos* császár és családja azonban épp oly meleg szeretettel és szívveljóséggel fogadta a fiatal olasz királyt, amilyen lelkesedéssel üdvözölték őt a berliniek.

Viktor Emánuel király *Vilmos* császárral féltíz órakor érkezett meg Potsdamból a birodalmi főváros látogatására. A fényesen díszített potsdami pályaudvaron egy gárda véstesszázad vonult fel, hogy az uralkodók kocsiját kísérelje. Az uralkodók fogadására megjelent *Bülow* birodalmi kancellár, *Wedel* kvirináli német nagykövet és más előkelőségek. Az udvari vonatról leszálltak: *Vilmos* császár tábornoki egyenruhában, *Viktor Emánuel* király huszárezrede egyenruhájában, *Augusta Viktória* császárné, *Frigyes* *Vilmos* trónörökös, *Joachim* herceg, *Viktória Luiza* hercegnő, *Prinetti* olasz-külügyminiszter és a király kísérete. A kölesűnös bemutatások és üdvözlések után az uralkodók elhagyták a pályaudvart a vértések és a közönség lelkes huruzása mellett és kocsiba szálltak, amely a brandenburgi kapu felé vitte őket. Az első kocsiban a király ült a császár jobbán. A kocsit előtt és után vértések lovagoltak. A kocsit jobboldalán gróf *Wedel* főistállómester, baloldalán a városi parancsnok lovagolt. A második kocsiban ült a császárné, azután jött a trónörökös, *Joachim* herceg és *Viktória Luiza* hercegnő, *Bülow* birodalmi kancellár huszárezredesi egyenruhában *Prinetti*vel és gróf *Lanza* olasz nagykövet *Lindequist* tábornokkal. Azután a kíséret és az olasz vendégek kocsijainak hosszú sora következett.

A menet a lakosság lelkes tüntetése mellett haladt át a potsdami téren. Az ablakból mindenütt kenderket lobogtattak a menet felé. A *Bellevue*-uton lassabb menetben haladtak a kocsik a *Roand-kutja* előtt a *Siegessalleeba*. A *Siegessalleeba* veterán-egyesületek, a *charlottenburgi* országuton az iparosok testületei állottak sorfalat. A brandenburgi kapu előtti téren a városi testületek várták az uralkodókat élükön a főpolgármesterrel és a városi képviselőtestület elnökével. A fehérruhás leányok mögött állottak az olasz kolónia tagjai zászlajukkal. Az olasz királyinduló hangjaiba vegyűlő dörgő *hoch*-kiáltások jelezték a menet közeledését. Az uralkodók négylovas nyitott diszkocsija megállt a városi képviselőtestület pódiuma előtt.

A főpolgármester üdvözlő beszédet mondott, amelyben megemlékezett a Savoya és Hohenzollern házak barátságáról és azokról a fényes napokról, amikor a király nagyatyja és atya Berlinben időzött.

Beszédében kiemelte, hogy a király megjelenése német földön újabb bizonyossága annak, hogy eltökélt szándéka az *Olaszország, Németország és Ausztria-Magyarország között fennálló szövetséget* mindenkor ápolni és ez által a népek számára a *békét fenntartani.*

A király nagyon barátságosan válaszolt. Francia nyelven beszélt és sajnálatát fejezte ki, hogy nem tud németül annyit, hogy ezen a nyelven mondhatna köszönetet a berlini lakosságnak a meleg és fényes fogadtatásért. A király erre kezét szorított a főpolgármesterrel. Azután előléptek a fehérruhás leányok; *Weiser* városi tanácsos leánya virágokért adott át. *Viharos hoch*-kiáltás hangzott fel, mikor a menet újra megindult. A *hoch*-kiáltásba az olaszok lelkes evívája vegyűlt. A menet azután a tisztelető katonaság sorfalat között a hársatoron végig a *Zeughaus*-el folytatata utját.

A *Zeughaus* előtt az első gárdaezred a Nagy *Frigyes* korából való történelmi nevezetességű sisakokban várta az uralkodókat és amikor a menet előtte elhaladt, kürtszóval üdvözölte a fejedelmeket. A *Zeughaus* udvarán ágyuk, puskák, dobok és kürtök között oltár állott, amely előtt fölszentelték az ezredeknek adományozott 41 uj zászlót. A zászlók három sorban állottak. Az első sor mellett a trónörökös, a második sor mellett *Eitel* *Frigyes* herceg, a harmadik mellett *Joachim* herceg állott. Minden zászlóba a király verte be az első szöveget. Az ünnepség alatt a *Lustgartenben* felállított ágyuk 101 lövést tettek.

Távozásuk előtt az uralkodók elleptek a kivonult diszszázad előtt. Azután ismét kocsiba szálltak és tovább hajtottak a királyi kastélyba. A kastélytól a brandenburgi kapuig az egész *Hársfasoron* végig az uralkodók visszavonulása után is nagy néptömeg hullámzott. Az egész uton mintegy 50,000 ember tolongott, hogy lássa a királyt, mikor *Lanza* nagykövethoz meggy reggelire.

(Egy incidens.)

Berlin, augusztus 28.

Az olasz király bevonulásakor, éppen abban a pillanatban, mikor a menet megindult, a két

uralkodó diszhintaja mellett *izgalmas jelenet játszódott le.* *Höpfner* vezérőrnagy lova megbokrosodott. A vezérőrnagy a császári fogat közvetlen közelében nyargalt, mert ő vezette a diszkiséreret. A tábornok lova nagyot ugrott és ágaskodott, úgy, hogy a ló feje szinte a diszhintajba nyult.

Vilmos császár kelleetlenül rivallt rá a tábornokra:

— *Már csak a kocsiba ne jöjjön be!* (Kommen Sie nur nicht in den Wagen herein!)

Höpfner vezérőrnagy végre nagynehezen megfékezte a lovát.

Komolyabb volt a császárné kellemetlensége. Mikor már a két uralkodó hintaja elrobogott, a császárné kocsija, amelyben a hercegek is ültek, szintén megindult. Hat pár ló volt a hintó elé fogva. Az egyik első ló a közönség riadó üdvözlésaitól *megbokrosodott* és a rajta ülő fullajtár elvesztette lélekjelenlétét. A táncoló paripától megvadultak a többi lovak is és *eszeveszetlen iramodtak a császárné hintájával a közönség soraiban* a *Fürstenhof* felé.

A kocsit előtt nyargaló félszázad lovaság nem vette észre a zavart és gyors galoppban vágatott az uralkodók hintója után. Csak akkor állott meg és fordult vissza a lovaság, mikor a megbokrosodott lovakat már sikerült megzabolázni. Egy lovasrendőr leugrott és megragadta a császárné kocsijának első pár lovát. Ez a zavar olyan soká tartott, hogy a két uralkodó hintaja már a *Siegessalleen* volt, mikor a császárné kocsija a potsdami térről elindulhatott.

Szemanuk mondják, hogy a császárné és a hercegek teljesen nyugodtak maradtak és meg sem mozdultak az ülésről.

(A pohárköszöntők.)

Berlin, augusztus 28.

A mai diszzebédén *Vilmos* császár a következő pohárköszöntőt mondotta:

Midőn felségedet itt szivem mélyéből üdvözlöm, ez nem az udvariassági formák hagyományos kifejezése, hanem a szív legmélyebb meggyőződése. Üdvözlöm felségedet, mint annak a felelem és gáncs nélküli lovagias *Umbertonak* a fiát, aki barátságát és szövetségestársi hűségét koronás elődeimről — különösen boldogult atyámarumtól kezdve — teljes bensőséggel átvitte reám, a sokkal fiatalabbra. Amig élek, mindig megőrzöm szivemben szent, hálás emléket. Üdvözlöm felségedet, mint a gyönyörű szép *Olaszország* né, álmunk országának, művészeink és költőink ifjító forrásának királyát. Üdvözlőjük felségedet, mint hű szövetségestársat a bennünk egymással és fennkölt barátságunkkal, *Ferenc József* császár és király ő felségével összekötött szövetségnek megújítása után, amely szövetség régi erejében áll fenn és mélyen belevette magát népeink lényébe, minthogy *évtizedeken át biztosította Európának a békét, és ha Isten úgy akarja, még soká fogja biztosítani.* Az egész német haza ujjongva kiáltja velem: A király ő felsége hurrá! hurrá! hurrá!

Viktor Emánuel király a császár beszédére a következő pohárköszöntővel válaszolt:

Az igaz vonzalom érzése, amelyet felséged országom, házam és személyem iránt tanusítani kegyeskedett, becses záloga annak a barátságunk, amelyet teljes szivemből viszonzok. Én is élénk megindulással emlékezem meg arról a testvéri vonzalomról, amely felséged atyját az enyémmel egyesítette és arról a szíves bensőségről, amely dicső nagyatyáink között fennállott. Ilyen emlékek jegyében népeink előre fognak haladni a polgárosodás utján, biztosítva *Olaszország* né és a két császárságnak a régi szövetsége által, amelyben a közfelfogás most a béke jelképét és hathatós oltalmát ismeri fel. Azzal a kívánsággal emelem poharamat, hogy felségednek, a császárné és királyné ő felségének és a császári háznak egészségére és a hatalmas Németországnak jólétére őrítsem, amelyből a munkának és tudásnak oly nagy fénye sugárzik ki.

Eljén a császár és király ő felsége!

Berlin, augusztus 28.

Vilmos császár közölte *Viktor Emánuel* királyival, hogy *Zanardelli* olasz miniszterelnöknek a hármasszövetség megújítása alkalmából a tettekés-rendet adományozta. *Prinetti* külügyminiszter a porosz korona-rendet kapta. *Viktor Emánuel* király báró *Richt-hofen* külügyminiszternek a Szent-Móric- és *Lázár-*

rend nagykeresztjét adományozta. Az olasz király az olasz nagykövetségen, ahol reggelizett, a berlini olasz kolóniát és a lipcei és kopenhágai olaszok képviselőit fogadta, azután pedig meglátogatta gróf Bülow birodalmi kanclerát, Waldersee tábornagot és az osztrák-magyar, spanyol és török nagykövetelet.

Berlin, augusztus 28.

Viktor Emánuel király gróf Bülow kanclerárnak az Annunziata-rendet adományozta és ma személyesen adta át neki az olasz nagykövetségen a rend jelvényeit.

(Letartóztatott anarkhisták.)

Zürich, augusztus 28.

Az olasz király átutazása alkalmával Goldauban letartóztatott egy olasz anarkhistát.

Wizza, augusztus 28.

A rendőrség letartóztatott egy *Garria Lopes* nevű spanyol anarkhistát, aki Berlinbe akart utazni.

HIREK

Budapest, augusztus 28.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Augusztus 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király részvéte.** Ő felsége a király a következő részvététíráratot intézte báró Piret Bélához, az imént elhunyt testőrkapitány Bécsben időző testvér-bátyjához:

Nagyméltóságú báró Piret Bélának Bécsben. Ő felsége a király, akit igen fájdalmasan érintett báró Piret Jenő, lovassági tábornok, Nagyméltóságod istenben boldogult bátyjának elhunyt, legkegyelmesebben megbízni méltóztatott, hogy az oly nagyérdemű katona és a háboruban oly kiválóan működő vezér halálán és a nagyméltóságod s az egész hadsereget ért csapáson való legbensőbb részvétét kifejezzem. Gróf Paar, s. k.

Ő felségét báró Piret testőrkapitány temetésén báró Bolfras tábornagynak főhadsegéd fogja képviselni. Báró Piretnek különben pénteken délelőtt tizenegy órakor temetik s koporsójára, az elhunyt végső akaratahoz híven, nem tesznek koszorút.

— **Margit királyné kalandja.** Egy svájci laposka azt újságolja, hogy *Margit olasz királynét Lausanneban letartóztatták a csendőrök.* A szenzációvá felfújt hír természetesen nem igaz: mindössze egy kis tévedésről van szó. A királyné Lausanneban nyaralt, ahol a napokban egy kocsi-lopás történt. A királyné másnap egy magánfogaton végighajtatott az utcán, mikor a csendőrök megállították a kocsit, hogy megnézzék, nem-e a lopott jószág az. A kocsi ismert magas utasát, s nem engedelmességet a rend őreinek, mire ezek erővel megfogták a lovakat s kijelentették, hogy ugy a kocsist, mint a fogatban ülő hölgyet letartóztatják. A királyné azonban felfedte kiletét, mire a csendőrök természetesen bocsánatkérések közt odébb álltak.

— **Mária Zsófia hercegnő temetése.** Gmundenből táviratozták, hogy ma délután 4 órakor szenteltek a *Mária Zsófia* hercegnő holttestét. A gyászszertartásra Ischből megérkezett a király is. A beszentelést *Marschall* címzetes püspök végezte *Mayer* püspök, *Weinmayer* prelátus és a plébánia papja segédletével a házi kápolnában. Jelen voltak a királyon kívül: *Fülöp Albrecht*, *Robert* és *Ulrik* württembergi hercegek, *Albrecht* württembergi herceg gyermekei, *Mária Terézia* württembergi hercegnő, *Isabella* szász hercegnő, *Ferenc Ferdinánd*, *Ottó*, *Ferdinánd Károly*, *Lajos Viktor* és *Jenő* főhercegek, *Mária Jozsef*, *Mária Terézia*, *Annunziata*, *Erszébet Amália* és *Krisztina* főhercegnők, a cesartai gróf és neje, *György Vilmos* és *Ernő Ágost* kumberlandi hercegek, *Mary* és *Friderika* hannoveri hercegnők, *Don Alfonso* bourboni herceg nejei, továbbá a nevezett fejedelmi személyek kísérete és más előkelőségek. A király mindjárt a beszentelés után visszatért Ischbe. Este 1/28 órakor a gmundeni pályaudvarra újra beszentelték a holttestet, s azután különvonattal *Stuttgartba* vitték, honnan helyezik örök nyugalomra *Ludwigsvorguban*. A württembergi herceg család tagjai és az elhunyt testvérei mind elkisértek a holttestet. — **Béceből táviratozták,** hogy az elhunyt württembergi hercegnő lelküdvéért hetheti gyászt rendeltek el.

— **Nemességek.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, megengedte, hogy dedinai *De-dinsky* Antal honvédszázasos és törvényes utódai, régi magyar nemességük épségben tartásával az eddig használt dedinai előnevüket, a község mai nevéhez képest jövőre *nemes-dedinai* alakban használhassák. — A hivatalos lap mai számának jelentése szerint a

király megengedte, hogy *tőszegi Freund* Imre és *tőszegi dr. Freund* Albert budapesti lakosok családelevükét, magyar nemességük és a *tőszegi* előnév épségben tartásával *Tőszeghyre* változtathassák.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** *Miskolcon* ma délután *Pallagi Béla* helyettes polgármester elnökelete alatt a Kossuth-ünnep ügyében érkezeltek volt a városbázan. *Soltész-Nagy Kálmán* képviselő indítványára elhatározták, hogy szeptember 19-én délelőtt istentisztelet tartatnak, amelyen a képviselőtestület a tanácsokkal részt vesz. 11 órakor lesz a díszközgyűlés, mely után a képviselőtestület tagjai a Kossuth-szoborhoz vonulnak és a szoborra díszes koszorút helyeznek. Este általános kivilágítás lesz. A házakat fellobogózzák. Bizony Ákos orsz. képviselő az indítványt azzal egészíti ki, hogy a város a segélyre szoruló 1848—49-iki honvédeket anyagi támogatásban részesítse. *Borsodmegye* Kossuth születésének századik évfordulóját szintén megünnepeli; erre nézve *Tarnai Gyula* alispán a szeptember 9-én tartandó rendes közgyűlésen fog részletes indítványt tenni.

Debreczen város ma délután tartott közgyűlése elhatározta, hogy a budapesti Kossuth-mauzóleum ünnepségre a polgármestert, *Komlóssy Dezső* szabad-elvű és *Kovács József* függetlenségi párti tagokat küldi ki. A közgyűlés egyhangulag kimondta, hogy Debreczenben Kossuth-szobrot állít s erre a célra 10 éven keresztül 10—10.000 koronát vesz fel a költségvetésbe, diszterme számára *Kossuth Lajos* arcképét megfesteti s mindkettőre a miniszter jóváhagyása után pályázatot hirdet.

— **Gyalogjárók klubja.** Az első pillanatban furcsán hangzik ennek a klubnak a címe. Az ember rögtön Amerikára gondol, ahol az utóbbi időkben komikusabbnál komikusabb egyesületek és társulatok alakultak, sőt minden különös célzatuk ellenére is virágoznak hir szerint. Alakult például száz kilogrammos emberek klubja is. Gyalogjárók klubja! Ez is nagyon egzotikusan cseng. Már miért kell a gyalogjáróknak testületileg tömörülni, amikor hiszen túlyomóan gyalog járunk és szörnyűség csak elgondolni is, hogy micsoda örületesen nagy klubtelep kellene ahhoz, hogy Budapest hivatásos gyalogjáróit befogadja, ha mindannyiának kedve volna a belépésre! Vagy tán azért alakult a klub, hogy tagjait a gyalogjárás bizonyos formáságaira nézve kioktassa. Egyszóval, a kérdések özönével rohannak meg bennünk, elolvassván a címben jelzett klub nevét, hogy ugyan hol és ugyan minő kitűzött céllal alakult meg ez az egyesület. A még itt következő néhány sor minden töprengést eloszlat. A *Gyalogjárók Klubja* Budapestben alakult meg; céljaul azt tűzte ki, hogy a főváros környékére gyalogos kirándulásokat rendez. És végül az is tudnivaló még, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a klub alapszabályait.

— **A főhercegnő nótái.** *Isabella* főhercegnő leányaival tudvalevőleg Tátrafüreden nyaral. A főhercegnő leintá a csorbait tő mellett a cigányt a keringők, polkák és egyéb nemzetközi muzsika húzásától és magyar nótát kér. A főhercegnő leányaival a mult napokban a csorbait tónál időzött, s uszonna után kedvet kapott a csónakázáshoz. A főhercegnő az egyik csónakban foglaltak helyet, a másék csónakon a főhercegnőszony kivánságára egy cigánybanda követte a lenséges család. *Isabella* főhercegnő a cigányoknak maga diktálta a nóták versét. Először *Kék ne-felejté, Cserebogár, sárga cserebogár*, majd a vidámabb és élénkebb dalok, ugymint a *Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs, Haldó-e te kőrösi lány*, hangzottak el. Először a csónak a csorbait tő partjához közeledett, a cigány a főhercegnőszony parancsára a Rákóczy-indulótt játszotta. Az időközben a parton összesereglett közönség lelkes éljenzéssel üdvözölte a lenséges hölgyeket.

— **Kihallgatás a pápánál.** Rómából jelentik, hogy *Csávossy* Béla, a képviselőház haznagyat, családijával együtt e hónap 26-án magánkihallgatáson fogadta a pápa. A kihallgatás félórát tartott. A pápa élénken kérdezősködött a magyarországi viszonyokról, az egyházpolitikai törvényekről, a népek kedvéről s a magyar képviselőházról. A pápai áldás után a kihallgatás véget ért. *Csávossy* hétón tér vissza a fővárosba.

— **Bíró Lajos a Múzeumban.** *Bíró Lajos* ma délelőtt a Nemzeti Múzeumban időzött és megnézte mindazokat a természettajzi tárgyakat, amelyeket már itt elrendeztek. Hosszasan beszélgetett a múzeumbeli tisztviselőkkel, akiknek igen sok érdekeset mesélt. Bíró már a napokban hozzáfog ezeknek a tárgyaknak a kiosmogoláshoz és elrendezéséhez, amelyeket hazajövelekor magával hozott.

— **Időgen rendjelek.** *Schober* Albert miniszteri tanácsos, magyar királyi államvasuti igazgató és elnök-helyettes az orosz Szent-Anna-rend második és *Csatári* Frigyes királyi tanácsos, szakosztályfőnököt ugyanazon rend harmadik osztályu jelvényével tüntették ki.

— **A hegyek áldozata.** *Nagy-Seeben*ből táviratozták, hogy *Román* Iliá turistavezetőt, aki néhány nappal ezelőtt eltűnt, a *Negoi-hegységben* tegnap halva találták.

— **Mattasich-Keglevich kegyelmet kapott.** *Mattasich-Keglevich*nek a királyi kegyelem visszazadta a szabadságát. A bécsi *Arbeiter-Zeitung* ad hírt erről. Az újság szerint a foglyot már ki is bocsátották a möllersdorfi katonai fegyházból, amelyben három esztendő és nyolc hónapot töltött el. A kegyelem talán korábban érkezett volna meg a sokat szenvedett ember számára, ha pár hónappal ezelőtt ki nem sül az, hogy a hajdani ulánus-főhadnagyt szerelmi viszonyt folytatott a profosz feleségével és ennek az asszonynak a révén érintkezett a külvilággal is. Az ilyesmi súlyos foglyomi vétség. Mindazonáltal, bár nem bizonyult kifogástalan rabnak, kegyelmet s míg eddig legalább egy numerus volt a fegyház törzskönyvében, ma már tökéletesen semmivé lett. Fiatalon és a mi közönséges polgári eszünk szerint a nélkül, hogy valami főbörnyű, vagy az embert megbecstelenítő bűnt követett volna el. Mert tagadhatatlan az, hogy sok érthetetlen van ennek a szerencsétlen embernek a sorsában. Bajos elhinni, hogy *Koburg Fülöp* herceg megverekszik egy közönséges váltóhamisítótval, a helyett, hogy átadná a tömlőnek. A becsületet beestelen emberen keresni még akkor se lehet, ha az a férj helyét foglalta el a feleség boudoirjában. A párba megérősitette gavalléri mivoltában az ulánus-főhadnagyt s rá néhány hónapra már fegyházba dugták, mint — váltóhamisítót. És pedig olyan tárgyaláson hozott ítélettel, amiből ki volt zárva a nyilvánosság s amelynek hiteles jegyzőkönyveit sohase tették közzé. Ez bizony nem mondható valami ideális jogszolgáltatásnak s hatalmas argumentum azok kezében, akik — nem túlságos erőlyesen ugyan — de sürgetik a katonai igazságszolgáltatás reformját. S a derék írás-szakértők, akik már sokszor felsültek a tudományunkkal, vagy — így is mondhatjuk — akik közül sokakat jól lehetett már használni eszközül némely kényelmes ítélet meghozatalára — ezáltal is remekeltek. Az elmúlt februárban az osztrák képviselőházban *Daszynski* szocialista képviselő rámutatott arra a sérelemre, amely ebben az ítéletben a jogszolgáltatást érte s amelyet csak a túlságosan naiv vagy a túlságosan elfajult ember nem lát meg. Őt váltótól volt szó, mind az őtön a *Koburg Luja* és a *Stefánia* királyi hercegnőke aláírása volt. Az első bíróság, szakértők véleménye alapján, mind a két aláírás hamisításában vétkeket mondta ki *Mattasich-Keglevich*nek, a főhadnagyt azonban csak a *Stefánia* özvegy trónörökösne aláírásának meghamisítása miatt ítélte el a főhadnagyt. Bajos elhinni azt, hogy akár micsoda szubordináció is van a katonakönel, két itélkező forumot csak úgy ki lehetne vezényelni, ilyen vagy amolyan ítéletnek a meghozatalára. Ezt nem is állíthatja jó lélekkel senki, az azonban legalább is nagy felületességre és hanyagságra vall, ahogy ezt az ítéletet a vádlott folytonos tagadása ellenére, két egybe nem hangzó szakértői vélemény alapján meghozták. A közvélemény is érezte ezt és az elítelt pártjára állott. A paragrafus, melynek alapján a megkegyelmezés történt, a katonai büntvádi perrendtartás 263 ik szakasza. Ez a passzus az utólagos megkegyelmezésről szól abban az esetben, amikor a kiszabott büntetés meghaladja az egy évet. *Mattasich* — hir szerint — a horvátországi *Zoborba* megy. Ott lakik az édesanyja. Bizonyára első mindazok között, akik akármicsoda ítélet után se hiszik el azt, hogy a fia büntös.

Badenből táviratozta tudósítónk késő éjszaka, hogy *Mattasich-Keglevich* főhadnagyt toloncolva *Badenbe* hozták. Egy örmeister kísérete *Möllersdorfból* a kiszabadult volt főhadnagyt *Badenig*, ahol marsrutját láttamoztatta, aztán *szabadon bocsátotta*. A katonai menetlel *Bécsig* szól. *Mattasich-Keglevich* polgári ruhában volt és külsejére nagyon megviseltnek látszik.

— **Tilos halászat miatt.** *Faddon* ma reggel *Sági* Mihály tolnai pénzügyőri vigyázó *Nagy György* hatvani lakost, mivel jogtalanul halászoit, el akarta tolni. Nagy a felszólításnak nem engedett és csónaknak menekülni akart. *Sági* utána lőtt, mire Nagy a Dunába bukkott és belefullt. A pénzügyőr azt állítja, hogy vaktöltéssel lőtt és Nagy valószínűleg megijedve, a kezében tartott hálóra koveredett és az huzta a Dunába. A bíróság megindította a vizsgálatot.

— **Házasság.** *Bartus* Ferenc Antal, a Duna biztositó társaság felügyelő tisztviselője eljegyezte *Güttl* Ilonka kisasszonyt, *Güttl* Mátyas Máv. ióraktárnok leányát *Miskolcon*.

Blumenthal Hermann, *Blumenthal* Dániel hatvani földbírtokos fia jegyet váltott *Sonnenfeld* Fannyával, *Sonnenfeld* Lipót sárfői földbírtokos leányával.

— **Egy párba utójátéka.** *Berlinből* táviratozák, hogy a katonai bíróság nagyon szigorú ítéletet hozott ama tiszték felett, akik *Hildebrandt* főhadnagyt ovisólvál fogadták, amikor a grumbinni halálos párba után fogságából kiszabadult. *Frankenberg* és *Kroschitz* századosokat, *Ruhmbauer* főhadnagyt elbocsátották a tisztikar kötelékéből, az a lovasíztet pedig, aki a díszkíséretet vezette, mikor *Hildebrandt* főhadnagyt az állomáshoz hajtattott, áthelyezték büntetésül a szerkesztéshez.

— **Kifütyülték a Gotterhaltét.** A szatmári honvédezed a napokban keresztülvonult Sátor-alja-Ujhelyen. Mikor az ezred a városába elé ért, a zenekar rendezítette a — Himnusz? Nem. Akármilyen természetes lett volna is ez, a derék csehek a Gotterhaltét fújták. A publikum azonban fütyülni és abougnolni kezdett. Az ezredes erre a kellemetlen fogadtatásra elhallgattatta a muzsikát s ilyenformán aztán semmi nagyobb baj nem származott abból, hogy a magyar királyi honvédség zenekart kapott újabbán.

— **Virehow.** Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy a beteg Virehow állapota reménytelen. Az orvosokon és a család tagjain kívül senkit sem bocsátanak az ősz tudóshoz, akinek ereje rohamosan hanyatlak. Az orvosok erősebb szereket alkalmaznak már, hogy meghosszabbítsák életét. Pezsgőt és nehéz borokat adnak a betegnek, aki alétlan fekszik és semmi iránt se érdeklődik többé; nem is beszél már környezetéhez és csak néha nyitja ki szemét.

— **Az erkölcsrendezést reformja.** A belügyminisztérium VI. közegészségi főosztálya, amelyet dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos vezet már régebb idő óta, foglalkozik az erkölcsrendezést reformjával. A reform különösen a prophylaktikus intézkedésekre helyezi a főszólyt és így szükséges, hogy a belügyi kormányzat éber figyelemmel kísérje a külföldiek erre vonatkozó törekvéseit. A legközelebbi szakba még nemzetközi kongresszust e hónap 31-én tartiák meg Brüsszelben. A kongresszust a magyar kormány anyagilag is támogatja. Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, az anket kérésére 1000 koronát engedélyezett és dr. Rausz Gedeon osztálytanácsost küldi ki a kongresszusra. Az országos közegészségi egyesület képviselőivel dr. Weyner Emil bízta meg.

— **Koronák reparálása.** A korona azok közé az ékszerek közé tartozik, amelyeket ugyancsak ritkán használnak. A „koronás” fők is nagyobbára cillinderben, esakóban vagy puha kalapban járnak. Mégis olykor ez az ékszer is rászorul a reparációra. Az angol király koronáját például most javítják az udvari ötvösnél. *Edvárd* király ugyanis, mikor a koronázás után kocsiába szállott, a fejét beleverte a kocsi ajtajába, s a koronát megsértette. Két nappal ez előtt a Tower két megbízható tisztviselője a koronával, amelynek értéke tizenkét millió korona, zárt kocsiában az udvari ötvöshöz ment, ahol természetesen Argus-szemekkel vigyáznak a koronára. Hasonlóképpen reparálni vitték a minap *Alexandra királyné koronáját* is, melyet az ötven millió értékű *Kohinór-gyémánt* díszít. Pár esztendővel ezelőtt ugyanis egy német hercegné látogatában volt Viktória királynénál; ez alkalommal a hercegné komornája elhatározta, hogy *ellopja a híres gyémántot*, amelynek már olyan viszontagságos a története, s amely miatt már annyi büntetést követtek el. A komorna hozzá is jutott a koronához s kitepte belőle a híres gyémántot. Tuladni azonban már nem tudott rajta, mert a lopást oszakhamar észrevették s a gyémántot elvették a komornától éppen akkor, mikor a bukinghami palota kertjében át akarta adni büntánszéknek.

— **Halálhíres.** Molnár Lipót földművelő és zala megyei Gutorföldön 71 éves korában meghalt. A boldogult öreg ur mint Gutorföldi község bírája és Zala vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, érdemese munkálkodott a közügyek szolgálatában. *Krúger* Viktor, a nagyváradi főreáliskola igazgatója Budapesten meghalt.

Gustave Roger, a francia színpadi szerzők egyestőlének titkára meghalt. *Roger*-val, különösen az utóbbi években, a budapesti színházak is élénk összeköttetésben állottak s jórészt neki köszönhető, hogy színházaink a francia darabok előadási jogának megszerzésénél a külföldi ügynököket mellőzheték. Az elhunyt évek hosszú során keresztül volt vezető embere a francia szerzők egyesületének.

— **A clevelandi Kossuth-szobor.** A főváros tanácsa elhatározta, hogy Kossuth Lajos clevelandi szobrárt megkoszorúzza. Ma küldte el a főváros hatósága a nagyméretű koszorút, mely száz palmaágóból áll. A nemzetiszínű széles selyemszalagon a következő felírás van: *Budapest székesfőváros közönsége — Kossuth Lajos emlékének.*

— **Különös betegség.** Pár nappal ezelőtt egy munkás külsejű ember jelentkezett a Rókus-kórházban felvétel végett. Arról panaszkodott, hogy rettenetes belső szenvedései vannak. Amikor a bejegyzésre került a sor, csak a nevét: *Barlolek* Sztrana, tudta bementeni, aztán eszméletét veszítve összeesett. Felvitték a kórtérembe, az orvosok többször alapos vizsgálat alá vették, de baját nem tudták megállapítani, az elalélt embert pedig sehoggy sem lehetett életre kelteni. Tegnap aztán anélkül, hogy különös betegségét konstatálhatták volna az orvosok, meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, ahol a boncolás állapítja majd meg halálának okát.

— **Az Árpád zátonyon.** Fiuméből jelentik, hogy az Adriához érkezett távirat szerint az *Árpád* nevű hajó Mafkadorból visszajövet, szombaton este *Mazagrán* afrikai part mellett *zátonyra jutott*. A legénységet és az utasokat megmentették, de a hajó megmentése

nehezen fog menni, mert az ottani zátonyok veszedelmesek. A hajó rakománya kevés.

— **A lovriai testvérek ünnepe.** Hogy a Kornék hazafiainak aknamunkája mennyire meddő és hiábavaló és hogy a mi derék délvideki svábaink milyen méltó elbánásban részesítik a pángermán eszmék tolokodó profétáit, semmi sem illusztrálja jobban, mint a közelmúltban lezajlott és a legközelebbi jövőben végbemenő néhány ünnepély. A csatádi Lenau-ünnepély harmonikus együttérzésben egyesítette az egész délvidek németajku lakosságát a magyar nemzeti kultúra leghivatottabb bajnokával; nyomban reá, augusztus 16-ikán Perjámos torontálmegyei tiszta sváb község derék iskolázéke kimondotta, hogy a község elemei iskoláiban ezentul kizárólag a magyar nyelv lesz a tanítási nyelv. Ami pedig szeptember 7-én és 8-án fog Lovrinban lezajlani, az méltóképpen fogja dokumentálni e szép és gazdag község hazafias gondolkodását és magasabb fokú kulturális érdeklődését. A mezőgazdasági kiállítás, valóban a magyar kéz munkássága gyümölcseinek tárlata, lesz hivatalba bebizonyítani, hogy a magyar jog védelme és a magyar nemzeti intézmények oltalma alatt mennyire fejlesztheti itt mindenki anyagi és polgári jólétét, a mellett, hogy a nyelvet is kultiválhatja.

A kiállítás védnökének báró Liptay Frigyesnek és nejeinek grófi Lázár Margitnak, a Vörös-Kereszt-Egyesület lovriai főkja fáradhatatlan buzgalma elnökének már a neve is biztosíték arra nézve, hogy egy a kiállítás, valamint az ezen alkalommal rendezendő bál és tombola nemcsak gazdasági tanulságos, hanem hazafiás ünnepélyekké fognak magasulni. Az érdeklődés a lovriai ünnepélyek iránt már is oly nagy, hogy a rendező-bizottság kénytelen volt a Magyar Államvasutak igazgatóságától a rendes vasúti járatokon kívül a kiállítás napjaira meg egy külön vasúti járat elrendelését kérni, amely az ide kivándorlók kényelmére való tekintettel fog Szegedről és Temesvárról Lovrinba és onnan vissza indulni. A községben már ugyszólván minden ház le van foglalva a kiállítás idejére szállással, s most sátrak felállításán fáradozik a rendezőség a szerényebb igényű látogatók elhelyezésére. s a különvonatok is arra valók lesznek, hogy akik metáln lakást nem kapnának vagy nem óhajtanának, azok még az esték folyamán hazautazhassanak. A kiállítás területén rendezendő lesz berendezve szép árnyékos területen és azonkívül lesz pezsgőpavilon is, amelyben a Vörös Kereszt Egyesület céljaira pezsgőt és hűsítőket fognak előárutani. A kiállítás terménybeli, kertészeti, szőlészeti, borászati, biái-jpári osztályai. valamint a szarvasmarha- és a lókiállítás a legjavát fogják bemutatni annak, amit ez az Istentől áldott bántásgyi vidék az emberek szorgalma mellett termet; a rendezendő tombola pedig a fáradhatatlan buzgalma elnök, báró Liptay Frigyesné évek óta tartó gyűjtésének eredményeit fogja a közönség elé tárni. Képes és alkalmi levelező-lapok, fotográfák, stb. utján a lovriai kiállítás szembeszökőbb részletei megörökítettnek és a látogatóknak majdan kedves emlékei fogják képezni.

— **Horvát csendőrök és a magyar kutyák.** Mondanunk se kell, hogy a magyar kutyák voltaképpen emberek. Szegény emberek, akikkel könnyű elbánni. Két mesterlegény. Tegnapelőtt beállítottak az egyik nagykanizsai újság szerkesztőségébe és előadták, hogy micsoda kellemetlenség érte őket.

— **Mint iparosgedek** — mondták — tapasztalatszerzés céljából járjuk az országot gyalog. Most Zágrábról jövünk. Zágráb és Kőrös között jöttünk, midőn olyasmi történt velünk, ami még most is arunkba kergeti a vért és ami miatt szinte sirunk tehetetlen dühünkben. Két magyar királyi állami csendőr, a kőrösi csendőrsz járőrre, jött elénk és midőn közel értünk, tisztességtudóan magyarul jó napot kívántunk. Ekkor azonban az egyik csendőr reánk rivallt:

— Magyar kutyák, hogy mertek magyarul beszélni? Nem tudjátok, hogy itt Horvátországban vagytok?

Mi meglepetve tiltakoztunk ez ellen a gyalázatososság ellen és hivatkoztunk arra, hogy ők magyar csendőrök, a honvédség kötelékébe tartoznak, csakújon a magyar címerrel és így a magyar törvényeket tisztelni tartoznak. De erre dühbe jöttek a kakastollas hiénák, reánk rohantak, felfozták bennünket és magukon kívül ordítottak:

— Kuss, magyar! Nem ismerünk magyar törvényt! Mi horvátok vagyunk!

Aztán megköszönték és bevitték bennünket a községházába, ahol huszonnégy óráig voltunk éltenszoman elzárva. Mi azonban éjnek idején kitörtük az ajtót és megszöktünk. Most itt vagyunk; ám fogjanak el bennünket, nem bánjuk. A magyar hatóságoknak szívesen elmondjuk az esetet; ha véletlünk, itéljenek el.

Eddig a történet. Az előadás egyoldalú, de nem igen tudunk kételkedni abban, hogy így esett meg. Azon a földön már olyan mindennapi lett az, hogy inszultálják a magyart a magyarságáért, hogy két szegény mesterlegényrel szemben bizonyára nem voltak kevésbé ildomtalanok a horvát csendőrök, mint ahogyan például nemrégiben a lipikai magyar intelligenciával szemben viselkedett az állítólagos horvát intelligencia.

— **A gylkos automobil.** Hogy gyönyörü találmány az a tömzsi kerekeken járó masina, ami minden földet parasztjainak nagy bámulatára szolgáltva rohan végig az utakon az utasaival, az bizonyos, az is bizonyos azonban, hogy a mióta föltalálták, megsokszorosodott a halálos szerencsétlenségek száma. Az országot tudniillik jámborabb alkalmatoságok számára van megépítve — s természetes, hogy vagy magában vagy másban tesz kárt az automobil, ha a maga féktelen gyorsaságával végigrohan rajta. Legtöbbször másban. Emberben, vagyóban. Képtelenség kitérni előle s a kin a súlyos kocsi végiggázol, az nem igen kel föl. Azt már csak fölszedik. S mivel hogy a szerencsétlenségek száma óriási, valami nemzetközi egyezsége volna szükséges a világ minden automobiljainak megrendszabályozására. A sebesség meghatározására, mert hiszen abból áll a baj, hogy az automobil úgy rohan, mintha egyáltalában akadály se kerülhetne eléje. S elrohan. Nehéz a nyomába érni. Az is a sportok közé tartozik, hogy az automobilista ne engedje megfogni magát. — Ahol aztán ebből a voltaképpen praktikus találmányból sportot akarnak üzni, ott tessék olyan pályát építeni számára, amelyre csakugyan nincs bejárása se embernek, se állatnak. — A gépkocsinak újra áldozata van. Egyszerre négy. Ezek véletlenül maguk az utasok. New-Yorkból írják, hogy egy Matthews nevű milliomos automobiljával lebukott egy lojtón. Ő meg egy hölgy meghaltak, egy másik hölgy meg egy lelkész pedig súlyosan megsebesült. — Szóval a gépkocsi hirtelen végzett a gazdájával.

— **A temesmegyeli árvapénztár ügye.** Ismeretes az a lelepezés, amelyet Temesmegye tisztelebeli főügyése, dr. Sztrata Szilárd tett közzé, azt mondva, hogy a megye árvapénztárából több millió korona árvavagyon hiányzik. A méltán feltűnést keltő fölledezést nagy érdeklődéssel olvasták az újságokból mindenfelé s természetesen illendő konsternációkkel tettna az ügy a belügyminisztériumban is, — ha már nem régen tudnák azt, — hogy a szenáció igaz. A belügyminisztérium semmitéle rendkívüli intézkedés megtételét nem találta szükségesnek, mert a temesvármegyei árvapénztár helyzetéről s a megyei árvatügyek állapotáról tökéletesen tájékozva van s amaz állítólagos több millió koronányi hiány tekintetében, melynek tennforgását dr. Sztrata felelősségében az általa tapasztalt tünetekből csak következtetésképpen állítja, a belügyminisztériumnak az utolsó filigrig pontos adatok állanak rendelkezésére, még pedig abból az egyszerű okból, mert az a százezrekre menő árvavagyon éppen 40 évvel ezelőtt — még a Bach-korszak hivatalnokainak keze alatt — pusztult el, s annak az államkincstár által való megterítése iránt dr. Darabanth János t. főügyész és dr. Bloyer Izsó tb. alügyész az államkormányzattal hónapok óta részletes tárgyalásokat folytat s az egész árvavégny vonatkozó adatokat terjedelmes emlékiratban bocsátották a kormány rendelkezésére. A belügyminisztérium — amint értesülünk — a dr. Sztrata főügyész teletbeszében foglalt vádak tekintetében nem rendelte el a jegyelmi vizsgálatot a vármegye árvaszéke ellen, hanem a felebezést a vármegye törvényhatósági bizottságához azzal az utasítással küldte le, hogy vizsgálják meg az egyes vádakát s ha csakugyan bebizonyulna az, hogy a derék Bach rendszer óta is történetek visszaélések, gondoskodjanak a megtorlásául.

— **Siketnéma oktatása.** A budapesti siketnéma gyermekek tanítalására a székesfőváros hozzájárulásával siketnéma-intézetet tart fenn. Az intézet átköltöztött új, állandó otthonába, a VIII. kerületi Mosonyi-utca 8. sz. alá, ahol a vallás- és közoktatásügyi miniszter a székesfővárostól átengedett telken egy díszes középületet emeltetett. Az intézet igazgatójára felhívja a szülöket, akiknek siketnéma gyermekük van, hogy szeptember 1-sőtől kezdve a jezeit heyen jelentkezzenek. Az igazgatótól készséggel érnek felvilágosítást, utbaigazítást és gyermekük felvételében támogatást.

— **Tettegesség a kávéházban.** Eszéken tegnap este egy nyilvános helyiségben Steiner Nándor, a 78. gyalogezred főhadnagya Jó Sándor vármegyei főmérnököt két kardospással életveszélyesen megsebesítette.

— **Rohics-Sauerbrunnból.** Rendkívül nagy község látogatta az idén Rohics-Sauerbrunn fürdőt is. A forrásoknak egyre híresebbé váló nagy gyógyítóereje mellett a fürdő nagy környéke, párosulva a modern, pezsgő fürdőlelettel és e kedves hely felidőt természeti szépségeivel, az ott való tartózkodást a lehető legkellemesebbé teszi. Mindez jelentékeny hozzájárult ahhoz, hogy eddig 2600 fürdővendég érkezett Rohicsra, akik közül megemlíthetjük gróf Széchenyit, a király személye körüli minisztert, Meszlényi Gyula szatmári püspököt, Strossmayer gyakovári püspököt, Fernand Soubart minisztert, lipósi Bóné eszászari és királyi kamarást, stb. Augusztus és szeptember hónapokra, mivel előreláthatólag állandóan kedvező időjárás várható, máris számos új fürdővendég jelentette be érkezését.

— **Öngyilkosság.** Nagyváradról táviratozzák, hogy *Noraky* Rezső jómódu kéményseprőmester 13 éves fia ma revolverrel szíven lötte magát és meghalt. Tetétl gyógyíthatatlan betegség miatt követte el.

— **Botrány az uton.** Sopron sétaterén ma délután egy munkás tetleg bántalmazott egy ügyvédet, a midőli nagy utcai botrány kerekedett. *Lajober Mátyas* kismartoni ügyvéd Hanelen polgármesterrel sétált, amikor elébe toppant egy *Koch* nevű munkás, aki Ungár Lipót bornyagykereskedőnél van alkalmazva és inzultálta az ügyvédet. A járőrekek lefogták a munkást és egy rendőr bekísérte a kapitányságra. Ott azt mondta, hogy az ügyvéd a lapokban folytonosan üldözti Ungár bornyagykereskedőt, az ő gazdáját s ezért támadta meg.

— **Ítélet az Unio-gyufagyár ügyében.** Nagy port vert föl a tavasszal a budai Unio-gyufagyár ügye. A gyártat ugyanis megvádolták, hogy E. K. E. és F. M. K. E. jelezési gyártmányait, melyekből bizonyos százalékot jutnak kulturális célokra, idegenben készítették. A nagy föltűnést keltő dologban most hozott ítéletet a másodikok iparhatóság. Az ítélet fényes elégtételt a megvádolt gyárnak. Kimondja ugyanis a védő alaptalanságot, mert az Unio mindennemű gyártmányok előállítására be van rendezve, sőt hazafias intenciók azzal igyekszik bizonyítani, hogy közel kétszáz munkása közt alig akad idegen honos, ami tekintve munkáviszonyainkat, eléggé ritka jelenség. Az ítélet azonkívül elmarasztalja a jelöltet természetesen a gyufagyár budapesti képviseletét az okozott költségekben. Megjegyezzük, hogy éppen most a F. M. K. E. körgyűlése is a legnagyobb elismeréssel szölte a gyár hazafias működését.

— **Megszökött örült.** Tegnap délelőtt az Irgalmasok megfigyelő-osztályából egy őrizetlen pillanattal megszökött egy elmebeteg, *Kocszon Márton*, aki ott megfigyelés alatt állott. A budai utcákon mint orvos mindenkit meg akart operálni. A rendőrségem a gyanus viselkedésű embert elfogta, bevitte a főkapitányságra, ahonnan visszazárolták a kórház megfigyelő-osztályába.

— **Öngyilkos herceg.** A párisi *Liberté* jelenti, hogy *Szkolnitszev* herceg a peterhofi parkban revolverrel agyonlőtte magát. Egy barátjához intézett levelében családi vizsályt emleget *Szkolnitszev* herceg tettének okául.

— **Cigányzene-hangverseny a Telefon Hírmondóban.** Ma este a Telefon Hírmondó mindazon előzőitől, kik az estét otthonukban töltik, kellemes szórakozásban részesülnek. Nyolc órától tizenegyre az Enke-kávéházban játszó cigánybanda zeneszámai követik a Telefon Hírmondó; ezen zenévitel azonban a külföldi tévészáratok felolvasásakor megszakták szentved; valamint féltíz órákor, amikor az est folyamán érkezett hírek és táviratok kerülnek felolvasásra.

(x) **Böser János** nyilvános felső kereskedelmi és polgári iskolájában (VI. Aradi-utca 10.) a beiratások ma, augusztus 28-án kezdődtek.

Gyalog.

A tavasszal *Gyalogjárók Klubja* című egyesület alakult, amely a gyalogszerrel való kirándulásokat tűzte ki célul.

Röpül manapság az élet,
Röpül vélem, röpül véled,
Alig nézünk körül-szűjtel,
Küzdenünk kell a veszélyyel
És a gonddal és halállal,
Mely mindent magára vállal;
Ézért hogyha járunk-megyünk,
Gyorsak legyünk, fűrgék legyünk.
És ha lábunk hagyja cserbe,
Üljünk be egy fiákerbe.

Ó fakkér, gummikerek!
Te a kedves, te a derék;
Lágyan ringó a járásod,
Amikor a sarat ásod;
S vágyat vágyhoz, szomját szomjhoz
Adsz, mikor a vitoronyhoz
Röpül, száguld gummlábad
S beteg gyógyul, beteg lábaid,
Hogyha kebled éringatja;
Te vagy minden kocsi atyja,
Rólaid zengenek a dalok:
„Nem megyünk már többé gyalog!”

És a gyalogjárók klubja
Nem is sejt, nem is tudja,
Mit jelent az, kéz a kézbe,
Beszornálni az ülésebe,
Többször keiton, néha hármán,
S ülni benn a mese-várban;
És ringani, mint a szőlő;
Oh a balgáknak nem kell ő,
Mert a gyalogjárók klubja,
Mit befut is, gyalog futja.

Nem kell neki a konflis sem,
Bár ügetne még oly frissen,
A villamos sem kell neki,
O csak gyalogszerrel mén ki
Zúgligotbe, Promontorra,
Esküvőre, disznótorra,
Mert a lába friss és olcsó.

Pereg-jorog, mint az orsó;
S le a völgybe, fel a hegyre,
Gyalog megy fel, gyalog megy le,
És ha bírni elhült lába,
Ugy menne a másvilágra.

— xi.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Magyar Színház.** Míg a többi színház néhány napig még nyári álmát aluszsza, addig a *Magyar Színház* már a primadonna-bemutatókorsók korszakát éli. Ma este *Leofosy Gizella*, a kitünő ifjú szubrett lépett fel, visszahozván magával szép énekét és művészi játékát. A *postás fiú* és a *hugó*-ban lépett fel, amelyben mult évadbeli legnagyobb sikerét aratta. Fogadtatása meleg volt s az üdvözlő tapsokat virágok is fűszerezték. A kitünő művésznő ez el a fel-lépésével voltaképpen már végleges bucsuzkodását kezdte meg ettől a szinpadtól, mert talentumát néhány hét múlva már a *Népszínház* ensemble-jában fogja értékesíteni. A jökevdű előadásban még *Szikláiné, Boross. Sziklát* és *Hidvéghy* játszottak szép sikerrel.

— **Konzervatóriumi beiratkozás.** A *Somogyi Mór* zongoraművész vezetése alatt álló konzervatóriumban (Erzsébet-kört 44) a beiratások 26-ika óta folyamatosan vannak és naponta 1—6-ig eszközölhetők zongora ének, hegedű, cimbalom és az összes tanszakokra. Az intézet ezidén kilencedik év-olyamba lép. Az elmúlt tervében a magas színvonalú álló konzervatórium nyolc nyilvános hangversenyyel számolt be a növendékek haladásáról. Az intézetben elsörangú szakkollegisták tanítanak, köztük az igazgató, *Somogyi Mór*, a kitünő zongoraművész, *Somogyi B. Karola*, a kiváló tehetségtelű operanékesnő.

— **A Magyar Színházról.** A *Magyar Színház* holnap, pénteken *Schwimmer Aurél* dallamos operettjét, *Fifinet* hozza színe, amely a mult évben minden előadásán telt házakat vonzott. A népszerű operett címszerepét holnap *Szelety Eliza* fogja játszani.

— **Városligeti Színház.** A Városligeti Színházban pénteken a *Váljunk el* kerül színe, amelyben betegség után először játszik *Feld Irén*; a fiatal művésznő föllépése iránt nagy az érdeklődés. A *Liselett* című vígjátékot isznak a próbák.

— **Hangverseny Abbaziában.** Érdekes és pompásan sikerült hangversenyt rendezett e hó 23-ikán Abbaziában egy hölgybizottság, amelynek élén *Kuranda Emilné* urasszony az *Adria* vezérgazdájának neje állott s amelyen jelen volt a jobbára magyarokból álló fűrdőközönség színe-java. A hangverseny legérdekesebb számai a *Behval* Gusztáv és a *Kuranda* Duci kisasszony énekelőadásaival voltak. Amaz érdes baritonjával s finom előadásával tűnt ki, *Kuranda* kisasszony pedig hatalmas althangjának pasztózus voltával és hűvteljes előadásával arattott lelkes tapsokat.

— **Felfedezett ökori színház.** Egy alexandriai óg munkásai egy ökori színház romjaira bukkantak, ásási munkálataik közben. A színház oldallalai csaknem három méternyi vastagságnak s nézeterén sok ezer nézőnek juthatott hely. Az épületen márványtömbökre akadtak melyeken felírások vannak, de erősen megrongálódott állapotban, úgy, hogy nem igen olvashatók. A feltárt színház ugyanaz, amelyről *Strabo* ökori író bő leírást adott munkáiban.

— **Leoncavallo póre a Corriere della Sera ellen.** A milánói *Corriere della Sera* című újság nem kisebb vaddal lépett fel *Leoncavallo*, a hírneves olasz zeneszerző ellen, hogy nemcsak dalműveinek a szövegeit írta másokkal, hanem zenéjüket is jó pénzért nagyrészen mások írják. *Leoncavallo* becsületértés címén pört indított a milánói újság ellen s panaszában jelentékeny kártérítési összeget is követel. Egy milánói távirat jelenti, hogy a pört, amelynek eredményét természetesen a legválaszabb érdeklődéssel lesik egész Olaszországban, tegnap kezdték el tárgyalni. *Leoncavallo*, aki most *Aphrodite* című új dalművét dolgozik, *Mentone*-ből tegnap érkezett *Milanoba* és maga képviselői vádját a bíróság előtt. A tárgyalás kezdetén mindenekelőtt kifejtette, hogy a bizonyítást a legtágabb mederben megengedi maga ellen. A nagyérdékű pörben sok olasz zeneszerző, író és újságíró van tanuak beidézve.

— **Műkedvelői előadás.** Morvaország szélén, *Trencsén*-megye *Luki* falvában a fiatalság műkedvelői előadást rendezett: előadták *Kisfaludy Károly A kerek* című vígjátékát. A halgatóság nagy tetszéssel fogadta a műkedvelők szép igyekezetét.

— **Német színházok Franciaországban.** A Párisba ránduló német színházok vendégszereplési körútja 1903. március 16-ától május 1-éig fog tartani. A francia kormány ingyen utasítást engedélyezett a társaságnak.

— **Két új színház Lipócsében.** *Lipócs* az elsőrendű német színházi városok közé kezd emelkedni. Az új évadban két új színház is nyílik egyszerre a városban. Az egyik a *Városi Színház* nevet viseli, a másik neve *Central-Theater* lesz. Mind a kettő nagy pompával épült s a vígjátékok és a drámák fogja kultiválni.

— **Sarah Bernhard Németországban.** Adtunk hírt róla, hogy *Sarah Bernhard*, aki egy kicsit későn ugyan, de mégis csak lett nagy németgyűlöletéről, legközelebb körútra indul Németország nagyobb városaiban. A francia tragikát *Ullmann* impresszário szerződtette erre a körútra s ha nincs benne túlzás, félmillió frankot fizet neki. A nagy *Sarah* novemberben kezdi meg németországi körútját és pedig *Münchenben*, innét megy aztán *Berlinbe*, ahol *Coquelinhöz* hasonlóan, az udvari színházban fog játszani. A művésznő *Drezdában* egy estén az udvari operában lép fel, amelynek szinpadja vagy az *Agilon-t* vagy a *Kamélds hölgy*-ot fogja előlítani.

— **Egy párisi színház vége.** Párisban az idei nyáron egy színház lejezte be pályafutását, amely jobb napokat, vagyis estéket látott valaha. Ez a színház a *Theatre à l'Application* volt, amelyet megalapítójáról, *Bodinieréről*, rövidesen *Bodinieré*-színháznak neveztek. Eredeti hivatása, amiért alakult, az volt, hogy fiatal színész-, író-, zeneszerzőtehetségeknek alkalmat nyújtson az első szereplésre. Ennek a programjának kedvéért egy ideig még állami szubvenció is kapott a „Bodinieré.” Nemcsak az azonban kiterjeszkedett működési köre s benne született meg az az igazán párisias intézmény, amit *conference*-nek neveznek s amely köréput az előadás, meg a szalon-csevegés között. Az összes híres francia conférencier-k, *Sarcey*, *Le maître*, *Brunetière*, *Anatole France*, *Fouquier* stb. megfordultak a *Bodinieré* előadó-asztalkája körül. Közben minden egyéb ósának szolgált a színház, amelynek vonzóerejét tulajdonosának mindig új és váratlan ötletei adták meg. Díletánsok, főúri hölgyek gyakran rendeztek műkedvelői előadásokat a *Bodinieré*-ben. Dícsősege tetőpontjára a 90-es években jutott el a kis színház, de a lénykor nem soká tartott. Nemcsak a spiritiszták és hipnotizáló-művészek mulatságai vonultak be, a színház színvonalja egyre süllyedt és utóvégre már csak napokra, sőt éppen órákra akadt bérleje a kis színháznak, amely most végleg megszűnt.

— **Vidéki színházak.** *Békes-Gyuláról* írják lapunknak: Második hete játszik már nálunk *Zilahy Gyula* kitünően szervezett társulata s estéről-estére szufolt házak előtt játszanak, ami eléggé bizonyítja a közönség érdeklődését a társulat iránt. A műsor nagyon változatos és lelőleli a jóvárosi színházak összes ujdonságait. Legutóbb Heggyessy Mari vendég-szerepelt nálunk a *Vörös talár*, *Stuart Mária* és *Czigány* című darabokban. Utóbbiban a vendég-művésznő mellett nagy sikere volt *Békes Gyulának*, ki *Zsiga* cigányt játszotta. Továbbá *Karacsony* Marikának, *Ternyeinek* és *Polgárnak*. A társulat most *Kurucz Feja Dávid* és a *Három kivánság* című operettre készül.

— **Berlin Roland a berlini operaházban.** *Leoncavallo* mint már említettük, bejelezte *Berlini Roland* című dalművét, melyet a német császár tetszőltására írt. A dalmű 1903-ban fog bemutatásra kerülni a berlini udvari Operában.

— **Operétszerző a Theatre Francaisanban.** A párisi *Theatre Francais* előcsarnoka mely a francia színházi nagyságok Pantheonja legközelebb egy operétszerző szobraval fog meggazdagodni. A *Journal* írja, hogy a *Theatre Francais* előcsarnokában legközelebb felállítják *Mehulnek*, az ismert francia operétszerzőnek mellszobrát. A szobor *Injalbert* szobrász műve.

SPORT

— **A brüsszel-ösztendel táv-lovágóverseny.** *Brüsszelből* táviratozzák: A *Brüsszel-Ösztendé* közötti táv-lovágóversenyben *Madamet*, a francia 13-dik számú dragonyos-ezrednek hadnagya érkezett meg elsőnek Ösztendébe. 7 óra 15 perkor indult el Brüsszelből és az ösztendeli Wellington-hippodromhoz 2 óra 15 perkor ért. Ezzel azonban még nem dőlt el, hogy ő a táv-lovágóverseny győztese, mert a versenyben résztvevő tisztek 8-8-öt percentkénti csoportokban indultak, úgy, hogy míg az összes startolók indulási idejét nem tudják, maga a győztes sem állapítható meg. *Madamet* hadnagya telíver lovon állt. A 10 leve *Gautelet*, barna herélt, tizenegy éves és 1 méter 68 centiméter magas. *Madamet* kitünő lovas hírebén áll és francia katonai körökben nagyon bíztak a győzelemben. Egy másik jelentés szerint *Madamet* beérkezési idejét 2 óra 9 percor állapították meg. Másodiknak *Haentjens* francia hadnagya érkezett 2 óra 20 percor, harmadiknak *Demeretz* francia hadnagya. Röviddel utána *Beaufort* hadnagya jött gyalog, mert a lova közvetlenül a hippodrom előtt megdöglött. A végleges beérkezési sorrend a következő: 1. *Madamet* 6 óra 54 percor 51 mp. 2. *Demeretz* 7 óra 22 percor. 3. *Haentjens* 7 óra 33 percor. 4. *Romieux* 7 óra 36 percor (valamennyi francia). 5. *Smith* *Kielland* (Norvégia). 7 óra 55 percor. 6. *Godin de Beaufort* 7 óra 57 percor. 7. *Joostens* (belga) 8 óra 14 percor. 8. *Gibson* (svéd) 8 óra 29 percor. 9. *Marchand* (belga) 8 óra 31 percor. A győztes öránként átlag 19 kilométert tett meg. Ezen tanuk az egész verseny nagy állatkinzásnak mondják, mert az összes lovak agyonfáradtan értek a célhoz és csak ütlegetés által bírták a versenyt végigfutni.

Egy éjszakai távirat jelenti, hogy a harmadik futam után csunya botrány történt. *Sebes G.* érkezett be elsőnek, de a bíróság diszkvalifikálta. A közönség

a birói emelvény köré sereglett, botokkal lenyegette a versenyrákat és éktelelenül szikozódott. A tüntetésnek a rendőrség vetett véget és sok embert letartóztatott.

*. A mátyásföldi sportünnep. A vasárnapi mátyásföldi sportünnep érdekesebb ígérkezik. Az országos kerékpár-táversenyre legjobb kerékpárosaink neveztek. Az országos gyalogló-versenyben a fővárosi egyesületek legjobb gyaloglói indulnak. A focball-match után táncmulatság lesz. Jegyek, melyek ugy a versenyekre, mint a táncmulatságra érvényesek, 60 filléért kaphatók a Gebauer-kávéházban (IX. ker. Ferenç-körút 46.) és a rendezőknél. A helyszínén a jegyek ára 1 korona.

*. Football. A Budapesti Ramblerok revanche-ot adnak folyó hó 31-én, vasárnapon a bécsi Rambler-csapatnak a oszmóri-úti millenáris versenypályán. Az első training-mérkőzést pénteken, folyó hó 28-án este 5 1/2 órakor tartják meg.

*. Atletikai versenyek. A Budapesti Torna Klub szeptember 14-én délután 3 órakor a Budapesti Versenypálya-Szövetség pályáján nemzetközi atletikai versenyt rendez. Nevezési zárt nap szeptember 9-én este 8 órakor. Nevezések a B. T. K. választmányához (Budapest, V. kerület, Markó-utca 20. szám alatt) küldendők.

*. Nyári löversenyek. A végtelennek látszó nyári meeting mégis csak halófélben van. Még két nap s az Erzsébet királyné-díjjal minden izgalom véget ér. A mai nap eléggé ocsendes volt, csaknem minden versenyben favoritok győztek. Említésre méltó, hogy Russel négyszer lett első, egyszer pedig második. A versenyek részletes eredménye:

I. Istállók-díja. Díj 3000 korona. Távolság 1400 méter. Baskovics Elemér Csattja (Tara) első, Ponyvássy második. Major harmadik, azután Geranium. Totalizátor: 10 : 82. Helyrefoadások: I. 50 : 64, II. 60 : 58.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Degenfeld Imre Royal-Fluslja (Russel) első. Attila második. Fex harmadik. Azután: Janova és Quitt. Totalizátor: 10 : 20. Helyrefoadások: I. 50 : 84, II. 50 : 120.

III. Állvány-díj. Díj 10000 korona. Távolság 2400 méter. Gróf Degenfeld Incroyable-ja (Russel) első Barberine második, Verita harmadik, azután: High Leicestershire, Carmin, Parapluie, Darling és Bordereau. Totalizátor: 10 : 52. Helyrefoadások: I. 50 : 102, II. 50 : 120, III. 50 : 124.

IV. Kétvések versenyje. Díj 3000 korona a győztesnek, 400 korona a 2-iknak. Távolság 1000 méter. Gróf Andrassy G. Orionja (Russel) első, báró Springer G. Talvoltaja (Gray) második, gróf Trauttmansdorff L. Rusalkaja (Krouzi) harmadik, azután Bonaparte, Ingering, Barátom Paravent. Totalizátor: 10 : 18. Helyrefoadások: I. 50 : 62, II. 50 : 72, III. 50 : 224.

V. Kétvések eladóversenyje. Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. Gróf Pejacsevich A. Jellissavaja (Martinkovics) első, gróf Gizycki J. Fideliója (Krouzi) második, gróf Andrassy G. Acéja (Russel) harmadik. Azután Hamis, Millay, Franko, Embrocation, Zsándár, Gomb, Florida. Totalizátor: 10 : 74. Helyrefoadások: I. 50 : 122, II. 50 : 192, III. 50 : 183.

VI. Nyeretlen eladó kétvések handcapja. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Gróf Andrassy G. Aliföldje (Russel) első, Dreher A. Testája (Clemson) második, Mr. C. Wood Bodrija (Holmes) harmadik. Azután Floreal, Van banque, Partnerin, Unberuten, Sixtus, Cocotte, Lisbeth. Totalizátor: 10 : 88. Helyrefoadások: I. 50 : 100, II. 50 : 70, III. 50 : 78.

VII. Handcap. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Károlyi L. Aristidés-e (Maino) első. Világhy Gy. Cserhát-ja (Gray) második. Hg. Pálffy M. Hans Heiling-je (Tara) harmadik. Azután: Mad Girl, Perhaps, Catcher, Marodeur, Fúles. Totalizátor: 10 : 77. Helyrefoadások: I. 50 : 134, II. 50 : 124, III. 50 : 74.

*. A baden-badeni versenyek. Súlyos vereség érte ma délután Baden-Badenben a németeket. A mai versenynap főtanátát, a baden-badeni nagydíjat és a Saída-akadályversenyt idegen lovak nyerték meg, maguk mögött hagyva a németek számos jó lovát. A nagydíjban a francia La Camargo, az akadályversenyben pedig a magyar Da kommt sie diadarmaskodott. A két verseny részletes eredménye a következők:

Grosser Preis von Baden. Díj aranyserleg és 80,000 márká. Távolság 2400 méter. Mons. Aeilie La Camargo-ja (Prait) első. Binding Over Norton-ja (Clemson) második. Mons. Eprussi Codoman-ja (Thorpe) harmadik. Hutschachtel (Martin) negyedik. Azután: Slanderer és Prinz Hamlet. Totalizátor: 10 : 22. Helyrefoadások: I. 20 : 36, II. 20 : 126.

Saída-Steaple-Chase. Díj 10,000 márká, távolság 4000 méter. Mr. White Da kommt sieja (Slinn) első, Karapatte (Bariler) második, Siegwart (Maertens) harmadik, Marcoline (Martin J.) negyedik. Azután Risk, Bell Sound, Gratin. Totalizátor: 10 : 45. Helyrefoadások: I. 20 : 84, II. 20 : 40, III. 20 : 36.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Hármas bitófa. Altenburgból táviratozzák, hogy Seifertnek asszony és két kedvesét, akiket február 20-án az asszony férjének meggyilkolása miatt halálra ítélték, ma reggel végezte ki Engelhardt hóhér. Mind a hárman bevalótták bűnüket.

Nyiltér.

Dikéret betegségek elárodné szorgyító-intézete Budapest, Teréz-körút 44. I. emelet. Dr. Mitzer Tivadar személyes vezetése alatt, nyíva egész nap. Elismert hiváló gyógyházzal modern intézet ideg-, nem-, vérbetegségek és gyengeségi állapotok, impotencia gyökeros gyógyítására. Tapaasztal radikális és gyors eredmények folytán, honorárium teljes gyógyulás után ártendő. Prospektus és levelekre értesítési díjmentesen küld az intézet.

(Az e rovat alatt közöltéeknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Távozó nagykövet.

London, augusztus 28. Lord Currie kvirinálí angol nagykövet megrongált egészsége miatt legközelebb megválik állásától.

A sah Franciaországban.

Rambouillet, augusztus 28. A perzsa sah ideérkezett. A pályavardon Loubet elnök és Delcaess külügyminiszter fogadta. A város fel van lobogózva. A sah a kastélyban villásreggelizett, azután Loubet elnök társaságában kísértél a Rambouilleti erdőbe. Délután a sah 3 órakor elutazott.

A vitás tengerszem.

Gráo, augusztus 28. A tengerszem-kérdésben kiküldött választott bíróság mai ülése délelőt 9 órakor kezdődött. Bóles osztálytanácsos, a magyar álláspont védője számtalan új térkép és régi periratok alapján a magyar álláspont jogosságát ítejtette és beszédét azzal a kérelemmel fejezte be, hogy a választott bíróság jog és igazság szerint Magyarország javára döntsön. Egyegyed 12 óra- kor negyedórára felfüggesztették az ülést. A szünet után az osztrák kormány képviselője, Balzer egyetemi tanár mondotta el beszédét. Azt fejtette, hogy általában a hegyhátak a természetesebb határok, nem pedig a folyók. Ebből azután azt a következtetést vonta le, hogy a vitás terület Galiciát illet meg. Fejtégetései folyamán különösen hevesen kikelt két 1820-ból való eladási okirat ellen, amelyeket a magyar képviselők bemutatáltak. Mint hogy az osztrák védő több kérdést intézett a magyar képviselőhöz, az elnök közbeszólt, hogy a tárgyalást rendez mederbe terelje. Délután 1/2 órakor íélszakították a tárgyalást és folytatását holnap délelőt 9 órára tűzték ki.

A franciaországi kulturharó.

Páris, augusztus 28. Clarhets püspök, kinek kerülétébe, Lourdes tartozik, szigoru utasítást adott a papoknak, hogy tartózkodjanak beszédekben oly szavaktól, melyeknek esetleg politikai értelmet vagy célt lehetne tulajdonítani.

Poroszok és lengyelek.

Berlin, augusztus 28. A poseni kerület főnöke megtöltöta, hogy lengyel nemzetiségi célokra szolgáló ünnepségeket, hangversenyeket és egyéb előadásokat tarissanak és meghagyta, hogy ha netán az elítelt wrescheniek számára pénz gyűjtöttek, az elköszassák.

A finnek kivándorlása.

Pétérvár, augusztus 28. Finnország erőszakos oroszosítása miatt a finnek kivándorlása egyre növekedik. Az idén ezer emberrel többen vándoroltak ki, mint a múlt évben. Legnagyobb részük az Egyesült-Államokba vándorol ki, ahol most körülbelül kétszázötven-ezer finn él.

Földregés.

New-York, augusztus 28. Chaffee tábornok táviratozza Manilából, hogy Mindanáo-szigetén a lakelalói kerületben az amerikai főhadiszállás közelében több földregés volt, amelyeknél 50-60 bennszülött elpusztult. Az amerikaiak közül senkinek sem történt baja.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 28. (Terményfóssé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben (9.-) 9.-. Aug.-ra 8,40 (8,62). Novemberre 8,28 (8,88). New-Orleansban helyben 8,4% (8,4%). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7,20 (7,20). Stand white Philadelphában 7,15 (7,15). Refined in Cases 8,50 (8,50). Credit Balances at Oil City 1,22 (1,22). — Zsír: Western steam 9,75 (10,10). Rohe és Brothers 9,90 (10,25). — Tengeri irányzata gyenge. — Aug.-ra — (—). — Szeptemberre 68,1/4 (64,1/4). — Dec.-re 47,1/2 (48,1/2). Baza irányzata gyenge. — Piros ószi helyben 75,1/2 (76,1/2). Aug.-ra — (—). — Szept.-re 74,1/2 (75.-). Dec.-re 72,1/4 (72,1/4). — Májusra 74,1/4 (74,1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/2 (1,1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 5,1/2 (5,1/2). — Aug.-ra 5,40 (5,40). novemberre 5,50 (5,50). — Liszt: Spring Wheat

clears 8,05 (8,05). — Cukor: 2,1/2 (2,1/2). — Ón: 27,55 (27,87). — Réz: 11,40-11,65, (11,50-11,65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chilago, augusztus 28. (Terményfóssé.) (Zárlat.)

Baza irányzata gyenge. — Aug.-ra — (—). — Szept.-re 69,1/2 (70,1/2). — Tengeri irányzata gyenge. — Szept.-re 56,1/2 (57,1/2). — Zsír: Szept.-re 10,50 (10,82). — Okt.-re 9,50 (9,80). — Szalonna short clear 10,80 (10,80). — Sertészsír: Szept.-re 16,95 (17,10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

222.407. sz. előfíttető. 1. Azt a köszöntést minden női vezetővel szemben használhatja, ha egy deka boraxot 3 deci rózsavízben felold s azzal mosogatja az arát. Ezt perze hosszabb ideig kell cselekednie. 2. Az ószülés ellen nincs orvoság.

B. L. A reformmal még nincsenek készen a minisztériumban, de annyi máris bizonyos, hogy a polgári iskola VII. osztálya az egyévi önkéntesi szolgálatra jogosítva fog.

Sz. J. M. 1. Nem szolgálhat államköltségen, csak a saját költségén. Szolgálati évét pedig csak fontos okok alapján halaszthatja el. 2. Ha jól letesz a hadnagya vizsgát, aktiválhatja magát. 3. Be kell vonnia hat hónapi aktív szolgálatra s ha beválik, ténylegesítik és rangsora kerül.

Balas. Csak arra az országra érvényes, amelyre kiálltva van.

Cs. K. Rákos-Szent-Mihály. Igen, megvámolják. A Budapesti 10vámvivatalban megmondják, mennyit kell fizetni.

B. H. Sátoralja-Ujhely. Nem ismerjük a céget.

E. B. Szerencs. 1. Harminc napi tengeri ut s körülbelül 800 koronába kerül. 2. Nem kap utlevelet, mert még nem tett eleget katonai kötelezettségének.

E. S. Lemes. 1. Folyamodhatik az önkéntességet s azt ítéltelenen el is ismerik. 2. A hadkiegészítő parancsnoksághoz, mely születési helyén illetékes. 3. Szolgálhat.

Gy. A. Kiváltó. Négy polgári iskolai és szegénységi bizonyítványának mellékítésével folyamodjék a vallás- és oktatásügyi miniszterhez, aki esetleg valamely állami iskolában ösztöndíjas helyet engedélyez.

F. J. Maros-Vásárhely. Sziveskedjék a kérdését megismételni, mert a szerkesztőség nem tud a levéléről.

L. F. Petrócsény. Forduljanak a báró Hirsch-féle jótékony-alaphoz, amelynek VI. Lázár-utca 18. sz. a. van az irodája, onnan kaphat a fia segítyt, ha különben jó tanuló.

K. Cs. Vulkaporvány. Panaszolja be a közigazgatási hatóságánál.

Dr. K. J. Eredete felől Tóth Béla adhat felvilágosítást. Címe: Abonyi-utca 81.

Felix. Most már másodikszor üzenjük meg, hogy a kedvezőtlen bírától után igenis behívhatják a jövő legyvergyakorlatra.

Na—sze. A „Négylevelű lóhere és más virágok” igen kedves. Az ülete finom, de oly rövid, hogy e miatt nem közhölhet. Irjon hosszabbat, teik onnan.

S. J. 1. Nem portómentes. 2. Singer és Wolner könyvkereskedésében (Andrássy-ut 10.)

S. B. Debreczen. Nem tett nyílt vallomást, csak burkoltan jelezte. A keltét nem tudjuk.

Babonai. Krecsányi ignác az igazgatója.

B. Gy. Gyöngyös. Más szüire is vonatkozik, nem csak leketére.

219.920. Nem tudunk semmi mást róla, mint ami a hirdetésben olvasható.

M. A. Muravid. Mire kézhez kaptuk, egy lap-társunk közölte, ezért tettük félre.

L. D. Mohács. A kérdezett cikkeket Hajdu Miklós írta. Az adatokra vonatkozó levele, mint a lejelményekből láthatja, közben tárgyalánná vált.

Kertész M. Eudapest. Hazafias ölháborúda jogosult s az anomália megszüntetéséért mindannyiszor sikra szállót a közvélemény s a sajtó. Alkaiom-adtán főhatalmúkat adatképpen sorait. Szives készségeit köszönjük.

M. E. Az idén nem tartják meg a tanfolyamot, tehát hiába folyamodnék.

Vágtalva. A kereskedelmi minisztérium az idén nem írta ki a pályázatot.

H. S. Bükösd. 1. Utlevél nélkül is utazhatik Olaszországba. 2. Boldogulhat, mert jóformán mindenütt megértik németül. 3. Napolyból.

H. F. Ócsény. Még nem írták ki a pályázatot s ha jól vagyunk értesítve, nem is fogják kiírni.

K. K. Fiume. Jelentkeztek az illetékes rendőrhatalóságnál személyesen s ott kérje az utlevelet. Bélyeg illetéke 8 korona.

Óravezető. Alig hisszük, hogy 6 felsége megváltoztassa még kegyelmi uton is a katonai törumok egyetbehozó határozatát, de egészen nincs kizárva az eset. Volt már név a precedens.

S. E. Misulinová. Singer és Wolner könyvkereskedésében, Andrássy-ut 10.

K. S. Nagy-Lapolcsány. Csak íótvéti vizsgával léphet át, anélkül nem.

E. A. Bajnok. Nincs igénye nyugdíjra.

KÜLÖNFÉLÉK

A húr nem pattan...

A húr nem pattan ketté a lanton, Csak foszladozva lassanként szakad, Az évek szegik szárnyát a dalnak És nem egyetlen fájó pillanattal!

Lassan hanyatlík rányebb szára, Hatála csöndes, fájó, szomorú, Ugy vész el színe, mint a virágé, Mikor közeleg az őszi boru.

Ugy pártolnak el a rím, a dallam, Mint az álmok, ábrándok csendesen. Mint ahogy a szívet cserbe hagyja A tavasz, a mámor, a szerelem...

Veszeli Károly.

+ **Lenau és a magyar nóta.** Érdekes esetet beszél el a berlini Lokalanzeiger Lenauról és dr. Schmidtről, a bécsi férfi-dalokör megalapítójáról, aki Lenauval, mikor Bécsben lakott, jó barátságban volt. Lenau szerette a zenét és maga is nagyon szépen játszott hegedűn. Egy boros éjszai délután, nem sokkal a szörnyű katasztrófa előtt, amely 1844. október 15-én a boldogtalan költő lelkére örök homályt borított, a két jóbarát a kávéházban a magyar zenéről beszélgetett. Amint Schmidt megemlítette, hogy tud néhány magyar nótát, Lenau azonnal meghívta a lakására. Schmidt annál szívesebben elment vele, mert nagyon szerette volna hallani Lenau hegedűjátékát. Amint beléptek a költő szobájába, Lenau gyönyörű, régi hegedűt vett elő és Schmidt felé nyújtotta. Schmidt eleinte szabadkozott, ő jobb szerette volna, ha Lenau játszik, de mikor látta hogy a költő a hegedűt vissza akarja tenni a főkjába, mégis csak elfogadta és eljátszott egy magyar dalt rajta. Lenau szinte megigézve hallgatta, a szemében könny csillogott és amint vége lett a dalnak, szinte könnygő hangon mondta magyarul:

— Még egyszer... Még egyszer...

Schmidt teljesítette kérését és akkor a költő szó nélkül vette ki a kezéből a hegedűt, az állá alá szorította és a következő pillanatban egy mérhatalenül szomorú magyar nóta hangjai töltötték meg a szobát.

— Számot adni az érzésről, — írja később visszaemlékezéseiben Schmidt, — amely akkor elfogott, szinte lehetetlen. A szívem elszorult, majd hevesen dobogott, miatt Lenau egyre játszott, bánatos dal után risszt, vidámat, majd megint szomorút, míg leszállt az est, úgy hogy az arcát nem is láthatam többé.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev.)

Írta: GORKIJ MAXIM.

60

Majakin nézte, figyelt szavaira, arca szigorú volt, mozdulatlan, mint a kő, körös-körül vendégek ültek, mások mellettük siettek el, Majakinak köszöntek, de ő senkit sem látott, miközben figyelmesen nézte Foma izgatott arcát, amelyen örömettel mosoly játszadozott.

— Oh te savanyu uborka! — szakította félbe Fomát sóhajtván. — Látom, hogy megbolondultál... s most félrebeszélés, kíváncsi vagyok, hogy a konyak vagy az örültség szól-e belőled?

— Apám — mondta Foma. — Ez nem járja! Volt rá eset, hogy emberek eldobták az egész vagyonukat, csakhogy megmenthessék a lelküket.

— Az nem az én időmben történt... olyan emberek voltak, akikhez nekem semmi köze! — mondta Majakin szigorúan. Majd meg is mondott volna nekik a véleményemet.

— Sokan üdvözültek, mikor így elmentek...

— Hm... En ugyan elébök álltam volna. A dolog egyszerű... ismered a dámapjátékokat? Addig változtatja az ember a helyét, amíg fölmésztopdik s ha nem emésztopdik föl, akkor megvan a dáma. S akkor minden ut nyitva áll az ember előtt, érted? De miért is beszéllek komolyan veled? Ptuj!

— Miért ne beszélne? — ordította Foma.

— Csak csendesen. Ha kémenyepő vagy, a háztetőre mászol, ha tüzöltő vagy, az öröronyba kell állanod. Mindenféle embernek megvan a maga helye... A borju nem tud úgy bögni, mintha medve volna! A magad életét kell

+ **Új női foglalkozások.** Már a nők is annyira előzönlötték az elfoglalható pályákat, hogy az állást kereső hölgyek nagy százalékának nem jut, vagy csak nagysokára jut állás. Pedig némely hölgynek mégis csak keresni kell. Hát segít rajtuk a leleményességük. Egy fiatal angol hölgy például föledezte, hogy az agyagárak terén, főként nippekben sok alkotni való van még. Bulliamis kisasszony tehát tervezte agyagkorsókat és más hasonló díszműtárgyakat és eladja őket jó áron. Kensingtoni raktárában sok szép agyagholmit lehet találni s azok a kisasszony művészi találatkonyságának sok jelét mutatják. Sajátságos baglyok, denevérek, békák és démonok szerepelnek az ő tervezetéseiben és ezekkel az ő „kedvesen csu!“ agyagáruival alapította meg hírét. — Az olyan hölgyek számára, akik utazni szeretnek, alkalmas állás a festőnők és rajzolóknak egyesülete vezetése. Mert a Bretagneban, Olaszországban, Svájcban és sok más részén a földnek, ahol természeti szépségek előfordulnak, gyakran találni ilyen társaságokat. Természetesen annak, aki a vezetésekre vállalkozik, jó parancsoknak kell lennie, azonkívül értenie kell jó tervek kieszeléséhez és egyáltalában mindenféle nehézségeknek az elbáritásához. A művésznőket oda kell vezetni arra a helyre, ahol dolgoznak, hordozható tábori székükön, ernyőtől védetten. Téli is vezetni kell ezeket a társaságokat svájci vagy más országbeli bavas házak festésére. Néhány ilyen parancsok hölgy olyan sikereket ért el, hogy bizonyosan akadnak utánzóik. Egy idő óta akadnak olyan hölgyek is, akik kizárólag ibolyatenyéztéssel foglalkoznak. Páris eddig Dél-Franciaországból és Páris környékéről látják el ibolyával a virágkereskedők, de az ibolya nagyon szépen megerem Irországban is, ahol a levegő enyhe és nedves. Egerton Cognill kisasszonynak Corkban van szép ibolyatenyéztete, amely a nyers szelek ellen jól meg van védve. Főként három ibolyafajtát tenyészt, a „walesi hercegnőt“, a „cárt“ és a „Devonensist.“ — Londonban egy Wilke nevű német kisasszony iskolát alapított, amelyben leányokat tornatanítónőknek képeznek ki. Tanítványai tizennyolc-huszonöt évesek és mostanában oly nagy a kereslet tornatanítónőkben, hogy legalább ezerkészsáz forint fizetést kapnak, ha képesítésüket ki tudják mutatni. — Véssett rly- és ezüstmunkákat egyre jobban kedvelnek és ilyen munkákat fiatal leányok is készíthetnek. A műiparnak ezt a táját egy Connel nevű kisasszony tanítja többek közt Londonban. Egy évig tart az oktatás, s jó munkásnő kétezer-ötszáz forintot is megkeres évenként.

+ **Szegény milliomasok!** Gyakori eset, hogy newyorki milliomasok bérbe adják a vidéki birtokait, jaktjukat, magánvasuti kocsijukat. Most újabban az kelt feltűnést, hogy a newyorki milliomasok a magánházukat is bérbeadják és pedig meglehetősen

potom árért. Így sokat beszélnek most arról, hogy egy ismert nevű milliomas, aki csak két évvel ezelőtt rendeztette be százezer korona költséggel a házát, tízezer koronáért adta bérbe egész évre a házat. A szobán lévő milliomas azt adta okul, hogy a cselédmizériák tönkre tették a feleségét, annyira, hogy elhatározták a házuk bérbeadását és a fogadóban való lakást.

— A legnagyobb béreket fizették a szakácsnéknak, szobaleányoknak és úgy bántunk velük, ahogy ők velünk sohasem. Mégis egyre volt vizállykodás és botrány, annyira, hogy a feleségem beteg lett. Az elmúlt évben hatvanöt különböző cselédünk volt s egyetlen szolgál maradt nálunk hat hónapnál tovább, s az is eltűnt hirtelen s vele együtt néhány drágaságunk. Egyelőre csak bérbe adtuk a házat, de ha jön valami vevő elfogadható ajánlattal, olcsón megkaphatja.

Így beszél a milliomas. Egy ügynök azt állítja, hogy legalább százhatvanöt bérbeadandó háza van a legszebb helyeken, lehetetlenül olcsón. Legutóbb egy százötvenezer forint költséggel berendezett házat vagy ötezer forintért adott bérbe.

Ötletek.

— Stettenheim. —

Milyen boldognak érzi magát a férfi, ha magának mondhat egy asszonyt, aki nem az övé.

Az idő pénz, felebarátaink mégis csak gyakrabban fosztanak meg bennünket pénzünköl, mint időnköl.

Érdekes látványt nyújtanak mostanában az egyetemi tantermek: hölgyek vannak bennük, akik nyugodtan hallgatnak valakit.

Ha csak barátaid vannak és módod van rá, szerezzél magadnak néhány elenséget.

Az ember túri, hogy a szerelem fölemészse és aztán csudálkozik, hogy csakhamar a jólakott szerelemben van része.

Vannak emberek, akik vizet nem adnának nekik, de megkívánják, hogy te pezsgővel traktáld őket.

Van egy bizonyos hallgatás, amelyben egyetlen szőnyi igazság nincs.

Az igazán szellemes ember nem szegényedhetik el, még hógynha pazarol is.

Vannak asszonyok, akiknél egyre megy, akár megígérnek, akár megtagadnak valamit.

végig élne! Ne mászkálj ott, ahol nincs dolgod. Rendezd be az életet a magad módjár.

Az öreg sötét ajkáról hirtelen újra ömleni kezdtek a györs, önhitt szavak. De Foma nem hallgatott rá, elfogta a szabadulás vágya, amely beléskelte magát agyába s koblében egyre nőtt a vág, hogy szétlépje ezt az életet, amelynek minden szála az unalomhoz, Majakinhoz, a tözsdéhez s az orgiákhoz fűzte.

Ugy érezte, mintha az öreg szavai valahonnan a messzeségből szűrődének át a levegőn, összevadtak az edények csörömpölésével, a pincérek esozogásával és a részegek kiabálásával. Közelükben négy kereskedő ült az asztalnál. Cívakodtak.

— Két és egy negyed. Köszönd az Istennek!

— Mitrics Lukal! Hogy van ez?

— Add neki két és félért.

— Igaza van. Meg kell adni... Szép gözös és gyors járásu.

— Nem... Nem adhatok ennyit... Két és egynegyed.

— Es ez az egész ostobaság a fiatal vad-ságodból származik — mondta Majakin hang-sulylyal, miközben kezével az asztalt ütögette. A te bravurokodásod nem más, mint ostobaság; minden szavad üres fecsegés. Talán kolostorba akarsz vonulni? Vagy az országútra, mint a rablók?

Foma hallgatott. A láрма egyre közeledett feléje. Egy nyugsgő, tomboló emberáradat közepén érezte magát; az emberek rohannak, de senki sem tudja, hogy hova és hogy miért rohannak, aztán csusznak-mászának, ordítanak, szitkozódának, elesnek, egymást szorongatják s egy helyen forognak. Rosszul érzi magát közöttük, mert nem érti, hogy mit akarnak, mert nem hisz szavaiknak s érzi, hogy ők maguk sem hiszik el azt, amit mondanak. Ha ki akarja magát közülök szabadítani az ember, ha kimegy az élet szélére s onnan nézi, akkor mindent megért az ember. Akkor megéri az ember, hogy mire van szükségük és látja, hogy hol van az ember helye.

— Hisz értem — mondta Majakin szelidebben, miközben figyelmesen nézte Fomát s azt gondolta, hogy az ő szavai felett tündök.

— Boldog akarsz lenni... Nos, kedves barátom, ezt nem olyan könnyű elérni... Ugy kell keressgélni, kutatni, mint ahogy a gombát keressgél az ember az erdőben, le kell hajolni érte egyszerű... s ha megtalálta az ember, jól meg kell vizsgálni, hogy nem mérges gomba-e az, amit talált.

— Tehát meg fog szabadítani? — kérdezte Foma s fölkapta a fejét. Majakin kikerülte lángoló tekintetét.

— Csak egy percre engedjen. Csak egy percre engedje meg, hogy szabadon vehessek lélekzetet — könyörgött Foma. Meg akarom nézni a világot, tudni akarom, hogy miképpen folynek benne a dolgok... és aztán... különben iszákos leszek.

— Ne beszélj ostobaságokat! Ostobábbnak tetteled magad, mint aminő vagy — kiáltotta Majakin dühösen.

— Nos, jó — felelte Foma nyugodtan. Jó! Nem akarja? Akkor hát nem lesz belőlem semmi! Mindennem el fogom haradosolni! Nincs több beszélni valónk egymással... Állszolgalaj! Majd hozzálátok... Meg fogja látni! Szerzek egy kis örömet önnek... Kámfor lesz mindenből.

Foma nyugodt volt s határozottan beszélt. Azt gondolta, hogy ha ő határozott, Majakin nem tudja megakadályozni. Majakin azonban nyugodtan és egyszerűen így szolt:

— Tudod-e, hogy mit tehetsz veled?

— Amit akar, — felelte Foma s a kezével intett.

— Tehát a következők akarom: Hazamegyek s iparkodni fogok, hogy örültek nyilvánittassalak s a bolondok házába zárjanak.

— Lehetséges volna? — kérdezte Foma gyanakodva s szavában már ott rezgett a félelem.

— Nálunk minden lehetséges, kedvesem.

— Igen...

(Folytatás következik.)

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

As Osztrák-Magyar Bank 10tanácsa, mint Bécsből táviratozák, báró Winterstern Frigyes alkormányzó elnöklésével ma ülést tartott, amelyen dr. rohonczi Pranger József udvari tanácsos, vezértitkár beható jelentést tett az aranyforgalomról s a bankpiao helyzetéről. A jelentést tudomásul vették, egyébként pedig csak a folyó igazgatási ügyei kerültek tárgyalás alá.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének ügyvivő igazgatósága ma dr. Chorin Ferenc elnökle alatt ülést tartott, melyen Leipziger Vilmos a következő indítványt nyújtotta be:

A kormány sürgősen felkérendő, hogy a kiegyezés ügyében folyó tárgyalásoknál a szesztrözske-kontingens Ausztriában 1.017.000, Magyarországon 853.000 hl.-en változatlanul fenntartassék, köztessék ki ellenben, hogy ez a kontingensmennyiség mind-egyik állam részére évenként a szerint helyesbítendő, amint az illető állam törzskontingensénél többet, vagy kevesebbet fogyasztott és pedig úgy, hogy az az állam, amely egy termelési időszakban törzskontingensének mennyiségénél kevesebbet fogyaszt, kontingensét a következő campagnében az előző év különbözeteinek mennyiségével redukálja, s ellenkezőleg: amely állam fogyasztása kontingensét felülmúlja, az ezzel a többlettel telemelhesse kontingensét.

Az indítványt egyhangulag elfogadták és elhatározták, hogy a Szövetség a fötérjesztést a lehető legsürgősebben benyújtja az ügyben s családokozásra felhívja a mezőgazdasági szesztrözske egyesületét, valamint az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet is.

Sőrparvásár. Miskolczól telefonálják: A borsodvármegyei gazdasági egyesület s a miskolczi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta meg országos sőrparvásárját. E vásár immár az ötödik és az a körülmény, hogy az érdeklődés és ugy a gazdák közönsége, mint a kereskedővilág részvétele évről-évre fokozódik, bizonyítja, hogy a sőrparvásár intézménye a köztudatba átment és hízagot pótol. A vásárt Miskolc Ódön országgyűlési képviselő, mint a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke nyitotta meg s hangsúlyozta megnyitó beszédében, hogy a sőrparvásár közgazdasági jelentősége mily fontos. A vásárra összesen 725 vagyon sőrparát jelentettek be Borsod-, Zemplén-, Abauj-, Heves- és Gömörmegyéből; 810 vagyon került eladásra; az árak 11 és 15 korona közt váltakoztak.

A newyorki tőzsde. Newyorkból jelentik augusztus 27-iki kelettel: A mai értéktőzsdén eleinte hatalmas spekulációnak határozottan és sikeresen erőlködtek, hogy az árfolyamokat fölverjék s így feltűnés nélkül realizációt végezzenek. Az árfolyamok azonban később az ország belsejébe való nagy készpénzküldések következtében s a Philadelphia and Reading I. Cerfirred felévi osztaléknak leszállítására gyűngültek s a tegnapi színvonal alá szálltak. A Philadelphia and Reading I. Cerfirred felévi osztalék egy százalékban állapították meg, ami az ígért osztaléknak csak fele. A Woting-trustot ennek következtében két évre meghosszabbították. A részvényforgalom 990.000 darab volt.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a nyári menetrend értelmében a postahajók Passau-Linz-Bécs, Pozsony-Budapest között naponta közlekednek és a Dunán a legkényelmesebb és lego csekébb utazási alkalmat nyújtják. Az egyesített kőrutazási forgalom vasuti menetszelvényei a párhuzamosan menő hajóvonal használatára is jogosítanak. Szeptember elsejétől kezdve a Linz-Bécs postagőzös Linzből már reggel 8 órakor és a Bécs-Pozsonyi helyihajó Bécsből (Weissgürber) már délután 4 órakor indul lefelé.

Fizetésektelelenség. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Trebitsch Jakab kereskedő Zala-Egereseg, Komáromy Jenő kereskedő Mész-Teleg, Goldberger Adolf kereskedő Buda-peszt (Király-utca).

Vásárosrnok. (Vámos és Bruszt hatóság) közve- lőik üzleti jelentése a Budapesti Napló számára.) A mai nap iorgalma minden tekintetben kielégítő folyású volt, a hozatalok a vételkedvnek megfelelők, miért is a piacra került áru azonnali elhelyezést nyert. Részeiteiben a következőkben alakult az üzlet: Húsfelek: Vidéki marhahús eljre 68-78, hátulja 78-90 korona 100 kilonként, helyben szurott szalonas sertések kilóját 1.08-1.12 koronával adtuk. — Tojásban az üzlet változatlanul kielégítő ma I. rendű iriss telt tojás 70-72, apadt 68-69 koronát jegyzett eredeti lánként. Tejtermékek: Vaj I. rendű szőv. édes tej- szinből készült teava 1.90-2.20, jó iriss főtőv. vaj 1.50-1.70 koronát jegyzett kilonként minőség szerint. Tehénturóban nagyon csendes az üzlet, ugyszólván semmi érdeklődés sincs iránta. Vadfelek: Fogoly párja 1.20-1.40 korona, iacán párja 4.-5.- korona, nyul darabja 2.40-2.50 korona, süldő 1.40-1.50 korona, czekek kilóját hossz a 1.30-1.50 koronával adtuk kilonként nagyság szerint. Gyümölcsből már megkezdődött a rendszeres szállítás, szőlő kielégítő mennyiségben van a piacon, közön- séges dinnnyével el van árasztva a piac, azonban a

nemesebb dinnye-fajok és a nemesebb gyümölcs ke- véss érkezik. Az árak a minőség szerint változnak, azonban alijában véve kielégítők.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Buda- pesten pénzben 89.- korona, áruban 89.50 korona. — Döcsben a kontingentál készáru 89.80 korona pénz- ben, 40.20 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásár- téri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Fel- hajtás: Vágómarhák Magyar ökr 725 darab, ma- gyar tehén 634 darab, szerbiai ökr 2457 da- rab, szerbiai tehén 822 darab, nyvendékmarha 67 drb, bivaly 238 drb, bika 200 darab, összesen 6438 drb. Gazdasági marhák: Irgás- és hizalmi való ökr 42 darab, fejős tehén 241 darab, irgás bivaly 10 darab, tinó - darab, bika - darab, üsző - darab. Eladási árak ezen tudósítás zaráig; vágómarhákért: Ma- gyar hizott ökr, legjobb minőségű 66.- K-től 74.- K-ig, kivételesen -.- K.- 100 kilonként 61 suly- ban, középminőségű 68.- K-től 64.- K-ig, silányabb minőség 60.- K-től 66.- K-ig, Magyar legelőmarha jobb minőségű 50 K-től 60.- K-ig, kivételesen -.- K-ig, silányabb minőségű 42 K-től 48 K-ig. Tarka hizott ökr, legjobb minőségű 66.- K-től 74.- K-ig, kivételesen -.- K-ig, középminőségű 60 K-től 65.- K-ig, silányabb minőség 48 K-től 58 K-ig. S-erb és bosz- niai ökr legjobb minőség 50 K-től 64.- K-ig, kivé- telesen 55 K-ig, silányabb minőség 40.- K-től 48.- K-ig. Bika: jobb minőségű 56 K-től 66.- K-ig, kivételesen 70.- K-ig, silányabb minőségű 46.- K-től 54.- K-ig. Bivaly 32 K-től 46 K-ig. Kivételesen -.- K-ig. Magyar tehén 40.- K-től 56.- K-ig, kivételesen -.- K-ig. Tarka tehén 46.- K-től 63.- K-ig, kivételesen 70.- K-ig. Mind 100 kilonként 61 sulyban. Gazdasági marhákért: Irgás ökr első- rendű 64 K-től 67.- K-ig, métermézsáinkint, kivé- telesen 730.- koronától -.- K-ig páronkint, középminőségű -.- K-től -.- K-ig 100 kilonként -.- K-től -.- K-ig páronkint, silányabb minőség -.- K-től -.- K-ig 100 kilonként -.- K-től -.- K-ig páronkint. Hizalmi való ökr fehé- r - kg.-kint -.- K-től -.- K-ig. Fejőstehén keresztelt szines 140 K-től 230 K-ig darabonkint, bonyhádi faj 220 K-től 340 K-ig darabonkint, kivételesen -.- K-től -.- K-ig. Irgás bivaly -.- K-től -.- K-ig páronkint.

Vágómarhából a felhajtás változatlan volt s az eddigi magas árak miatt kevesebb idegen vevő volt a vásáron, ezért közepes- és gyengébb minőségekre a vásár anyahib volt s ársáik 1-2 koronával méter- mézsáinkint hanyatlottak. Elsőrendűek és jobb közép- minőségek árai változatlanok maradtak. Fejőstehén- üzlet változatlan; jármás ökrökben a forgalom csekély.

Borjувásár. 1902. évi augusztus hó 28-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytár- saságtól.) Felhajtás: Betűldi első borju 831 drb, leőt borju - db, bécsi borju - db, - db, - db, ny- vendékmarha 67 darab, bárány első 51 darab, leőt bárány - darab. Arjegyzések: - Betűldi első borju I. rendű 70-81 l-ig, kivételesen 88 -.- II. rendű első borjúkért 60-68 l-ig, I. kilonként, leőt borju I. r. -.- l-ig, II. r. -.- l-től -.- l-ig, kivé- t. kilonként levonas nélkül. Rugott borjúkért 42-58 l-ig. Nyvendékmarha -.- l-től -.- l-ig, I. r. 51-61 l-ig, középminőségű 47-52 l-ig, alárendelt 42-46 l-ig, I. kilonként. Bárány első -.- kg., leőt bárány -.- kg. kivételesen ár -.- k-ig páronkint. Irány- zat lanyha, különösen gyenge minőségekre nem volt kereslet, az árak 4-5 fillérrel lgrkint hanyatlottak.

Sertéskonsumvásár. (A székeslővárosi sertés- vásár és közvágóhíd intéztsége.) Augusztus 28-án. Felhajtás: Zsirsertés, egy mintő öreg I. rendű 360 kilo- grammon felül - darab, II. rendű 280-350 kilo- grammig 50 darab, kanió - darab, silány 10 darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 177 darab, közép 220-300 kilogramm 434 darab, könnyű 220 kilo- grammig 222 darab, süldő - darab, malac 40 kilo- grammig -.- darab. Összesen 893 darab. Hússertés ugymint: nehéz 300 kilogramm felül - darab, könnyű 140-300 kilogramm 8 darab, süldő - dar- ab, malac 40 kilogramm - darab. Összesen 8 darab. Felhajtás összege 91 darab. Előző napi ma- radvány 198 darab, összesen 1099 darab. Eladott 686 darab. Maradvány 413 darab. A vásár irányzata lanyha. - Kivételköz árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogramm felül -.- fillérg, II. rendű 280-350 kilogramm 80-80 fillérg, kanió -.- fillérg, silány -.- fillérg, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 88-95 fillérg, fiatal közép 220-300 kilogramm 86-94 fillérg, fiatal könnyű 220 kilogramm 78-86 fillérg, süldő -.- fillérg; malac -.- fillérg. Hússertés: Nehéz 300 kilo- gramm felül -.- fillérg, könnyű 140-300 kilo- gramm -.- fillérg, süldő -.- fillérg, malac 40 kilogramm -.- fillérg, kilogrammonkint, előlsulyban.

Bécsi juhvásár. Augusztus 28. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a felhajtás 3484 darab juh volt. Árak kilogrammonkint: kivitel juh 44-50 fillér, kivételesen 54 fillér, anyajuh 36-42 ko- rona páronkint.

Bécsi szurómarhavásár. Augusztus 28. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhozottak: 3213 darab borjut, 1348 darab első sertést, 872 darab levágott sertést, 374 darab levágott juhot, 16 darab bárányt.

Eladási árak: Elő borju 72-86 fill., első- rendű 88-94 fillér, lelegeje -.-108 fillér, lev. borju 100-128 fillér, elsőrendű -.- fillér, legeelsőrendű -.- fillér, fiatal sertés 78-100 fillér, kivé- telesen -.- l., levágott nehéz sertés 104-109 fillér, kivételesen -.- fillér, husra hizalt sertés 96-112 fillér, zsirra hizalt sertés 108 l., könnyű sertés 102-114 fillér elsőrendű süldő 100-112 l., első juh -.- l., levágott juh 60-80 fillér, bosnyák silányabb sertések -.- fillér, kilogrammonkint. Bárány 12-26 - korona páronkint.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 28.

Az irányzat kellemesebb, a vételkedv élénkebb volt ma. Forgalmába került 28.000 métermásza buza, finomabb minőségű néhány fillérrel magasabb, közepes minőségű változatlan áron.

Más gabonaméteikben csekély volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladott: Buza. Tiszavideki: 700 mm. 81 k. 7 K. 47 1/2 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 40 f., 300 mm. 82 k. 7 K. 45 f., 150 mm. 82 k. 7 K. 42 1/2 f., 300 mm. 82 k. 45 f., 150 mm. 82 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 82 k. 81-5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 10 f., 300 mm. 81 k. 7 K. 30 f., 1000 mm. 81 k. 7 K. 27 1/2 f., 800 mm. 81 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 81-5 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 47 1/2 f., 400 mm. 81-5 k. 7 K. 37 1/2 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 20 f., 150 mm. 81 k. 7 K. 05 f. kevert, 150 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 17 1/2 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 20 f. sárga, 100 mm. 80-5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 15 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 15 f., 200 mm. 80-5 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 80-5 k. 7 K. 20 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 250 mm. 80 k. 7 K. 07 1/2 f. felső sárga, 300 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 40 f., 350 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 70 1/2 f. felső sárga, 300 mm. 79-5 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 15 f. üszkös, 100 mm. 78-5 k. 7 K. 02 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 10 f. szivós, 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f.

Pestmegyei: 500 mm. 81-5 k. 7 K. 37 1/2 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 07 1/2 f. sárga, 500 mm. 81 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 17 1/2 f., 500 mm. 80-5 k. 7 K. 07 1/2 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 95 f. sárga, 100 mm. 79-5 k. 7 K. 02 1/2 f. sárga, 300 mm. 79-5 k. 6 K. 90 f. sárga, hibás. 150 mm. 79-5 k. 7 K. 12 1/2 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 12 1/2 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 12 1/2 f., 700 mm. 78-8 k. 7 K. -.- f., 100 mm. 78-4 k. 6 K. 7 f., 100 mm. 79-5 k. 6 K. 90 f. sárga, 300 mm. 78 k. 6 K. 75 f. sárga, 300 mm. 97 k. 6 K. 75 f. sárga, 400 mm. 78 k. 6 K. 85 f. sárga, 100 mm. 77 k. 6 K. 30 f. üszkös.

Kalocsai: 2100 mm. 79 k. 7 K. 12 1/2 f. Zentai: 2150 mm. 77-5 k. 6 K. 95 fillér.

Bánági: 1200 mm. 79-3 k. 6 K. 95 f., 1000 mm. 79 k. 5 K. 87 1/2 f. kevert, 1000 mm. 79 k. 6 K. 75 f. kevert.

Fehértemplomi: 1000 mm. 80 k. 6 K. 85 1/2 f. Beszkereti: 5000 mm. 78-5 k. 6 K. 85 f.

Mind három hónapra. Ross: 200 mm. 6 K. 30 f. 3 hó, 100 mm. 6 K. 25 f. 3 hó, 100 mm. 6 K. 20 f. 3 hó, 800 mm. 6 K. 20 f. 3 hó, 100 mm. 6 K. 15 f. 3 hó, 300 mm. 6 K. 15 f. paritásra, 100 mm. 6 K. 10 f. paritásra, 100 mm. 6 K. 07 1/2 f. paritásra, 100 mm. 6 K. 10 f. paritásra.

Arpa: 600 mm. 5 K. 20 f. Zab: 100 mm. 5 K. 75 f., 200 mm. 5 K. 48 f. paritásra.

Tengeri: 800 mm. 5 K. 30 f., kocsira rakva. Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s-okásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. - A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns: B u z a, Kiló, K-től, K-ig, Kiló, K-től, K-ig. Rows include Tiszavideki, Fehérmegei, Pestvidéki, Bánági, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonaméteik, Kiló, K-től, K-ig. Rows include Ross, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határüzlet folyamán a következő kőlések történtek: Októberi buza 1902. : 6.64-6.66-6.65. Áprilisi buza 1903. : 6.97-7.-6.98-6.99. Októberi rozs 1902. : 5.86-5.90-5.89. Áprilisi rozs 1903. : 0.-0.-0. Októberi zab 1902. : 5.41-5.43. Áprilisi zab 1903. : 5.71. Májusi tengeri 1903. : 5.29-5.28-5.31-5.27-5.30. Augusztusi repce 1902. : -.- -.- -.-. Déli órákor a következő záróárakat állapít- ották meg hivatalosan a tőzsdén: Októberi buza 1902. : 6.65-6.66

Aprilisi buza 1902.	6.98—6.99
Októberi rozs 1902.	5.88—5.89
Aprilisi rozs 1902.	6.11—6.12
Októberi zab 1902.	5.43—5.44
Aprilisi zab 1902.	5.72—5.73
Májusi tengeri 1902.	5.29—5.31
Augusztusi repce 1902.	—
Délután fél 6 óraker zárul:	
Buza októberre 1902.	6.67—6.68
Aprilisi buza 1902.	6.99—7.—
Októberi rozs 1902.	5.92—5.98
Aprilisi rozs 1902.	6.16—6.18
Októberi zab 1902.	5.42—5.43
Aprilisi zab 1902.	5.71—5.72
Májusi tengeri 1902.	5.29—5.30
Augusztusi repce 1902.	—

A budapesti értéktőzsde.

Az előzőszen a forgalomba került értékpapírok emelkedő irányzatot követtek, az üzlet terjedelme azonban korlátozott maradt. Dében impulzus hiányában a hangulat csendes volt. A helyi piacon Kőzüti részvények jobb árakat értek el.

Előzőszen. Osztrák hitelrészvény 685.50—686.50. Magyar hitelrészvény 735.25—736.25. Államvasuti részvény 717.50—718.75. Kőzüti vaspálya részvény 689.— Déli vasuti részvény 70.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.95 százalék. Magyar Hitelbank részvény 725.—726.25. Jelzálogbank részvény 450.—. Osztrák hitelrészvény 685.—685.25. Kőbányai gőztéglagyár részvény 600—620 Rimamurányi Vasmű részvény 497.50—498.50 Kőzüti vaspálya részvény 689.50—642.—. Városi villamos vasut részvény 832.—832.50. Déli vasut részvény 70.25 Államvasuti részvény 71.25—718.50 korona.

Az 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 6.625. Magyar hitelrészvény 736.50. Lászlótitelbank részvény —. Rimamurányi vasmű részvény 497.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 717.50. Kőzüti vasut részvény 640.50. Villamos vasut részvény 831.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ártípolymokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —. —. —. korona, vörös aprószemű —. —. —. korona, vörös erdélyi —. —. —. korona, vörös bánsági —. —. —. korona, középszemű —. —. —. korona, nagyszemű —. —. —. korona. Disznózsír: budapesti 69.60—70.—. —. —. korona, vidéki —. —. —. korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki —. —. —. korona, városi 4 darabos 60.—60.50. korona, 3 darabos 64.—64.50. —. —. korona, tisztított —. —. —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.—11.25 korona. 120 darabos —. —. —. korona. 100 darabos 14.50—14.75 korona, 85 darabos 19.25—19.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.25—10.50 korona. 100 darabos 14.25—14.50 korona, 56 darabos 18.50—19.—. —. —. korona. Szilva: siavóniai 16.25—16.75 korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, augusztus 28. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A készárú piacon ma még nagyobb lett a csönd és az irányzat változatlanul bágyadt volt. A határidőforgalom sem élénkült, de az irányzat buzában és rozsban a fedezeti keresletre színdíjait. Kötött: buza észre 6.89—6.98—7.92, rozs észre 6.24—6.25, zab észre 5.73—5.74, buza tavaszra 6.43—6.50, tengeri szeptember—októberre és július—augusztusra 5.51—5.52, repce augusztus—szeptemberre 10.70—10.80 korona.

Zárlatok: buza észre 6.93—6.94, rozs észre 6.26—6.27, tengeri szeptember—októberre 5.55—5.56, egyébként változatlan.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszen szilárd volt az irányzat. A déli tőzsdén tartott a szilárd irányzat. Zárlatok szilárd maradt az irányzat.

Bécs, augusztus 28. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjáradék 121.10. líszta és szegedi kölcson sorsjegye 102.40. Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar eszámító- és pénzváltóbank 461.—. Rimamurányi vasmű részvény 498.—. Magyar koronajáradék 97.90. 4 1/2%-os Magyar földténem. kötvény 97.65. Magyar hitelbank részvény 734.75. Magyar nyeregyermé kölcsön sorsjegye 204.50. Kassa—oederbergi vasuti részvény —. Magyar keresk. bank —. Magyar cukoripar —. Bécs, augusztus 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os papírjáradék 101.80. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 121.45. 1890-os sorsjegye 152.30. Osztrák hitelsorsjegye 428.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyzet 454.50. Osztrák-magyar bank 1584. Déli vasut 69.—. Dunagőzhajózási részvény 938.—. Dohányrészvény 318.50. Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.—. 4 1/2%-os ezüst járadék 101.70. Osztrák koronajáradék 100.05. 1864-iki sorsjegye 250.—. Osztrák hiteltételei részvény 685.25. Unionbank 539.—. Osztrák Lánckerbank 402.—. Osztrák-magyar államvasut 717.50. Elbavölgyi vasut 468.50. Alpesi bányarészvény 390.50. 20. rang. arany 19.07. Londoni váltó 236.85 Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Lupót kohó 380.—. Az irányzat csendes. Bécs, augusztus 28. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a

következők voltak: Osztrák hitelrészvény 685.25. Magyar hitelrészvény 735.—. Angol-Osztrák bank 276.—. Bécs bankjegyzet 455.—. Union bank 140.—. Landerbank 422.52. Osztrák-magyar államvasut részvény 717.50. Déli vasut 69.25. Elbavölgyi vasut 470.50. Északnyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 319.—. Rimamurányi vasmű 498.50. Alpesi bányarészvény 390.50. Májusi járadék 101.25. Német birodalmi járadék 97.90. Lörök sorsjegye 112.85. Ágner birodalmi mársa 117.—117.05. Napoleon-tör —. Nyugodt, de szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 28. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsde ugyanolyan nehezkesen indult, mint a tegnapi. A szeptemberre szóló üzletekben nagyon gyenge tevékenység mutatkozott, kivált mert a rajna-vesztfalú piac helyzetéről szóló jelentések nem voltak kielégítőek. Járadékok csöndesek, de alacsonyok. Hír szorint a kocsz-szindikátus üzemredukciója szeptemberben csak 23% lesz, állítólag a szindikátus tagjainak nagy megrendelése miatt. Vasutakban nem volt vevőkédv. Beföldiek realizációra gyöngültek, getthárdiak és transvaliak emelkedtek, Kanada-Pacific New Yorkra nyomott. Kesőbb a forgalom általában megakadt, de a kurzusok nem változtak. Bochniak szilárdak, spanyolok Párisra szilárdak, 83.50. Zárlat után nagyon szilárd volt az irányzat a nyugati tőzsdék nyomán. Disconto-Commandit és Deutsche Bank emelkedtek. Bényaértékek szintén. Magánkatáláb 19/4%.

Páris, augusztus 28. (Zárlati.) 4 1/2%-os papírjáradék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.75. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar államvasut 154.—. Kassa—oederbergi vasut —. Bécsi váltó 86.35. Magyar vasut beruházási kölcson —. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 186.10. Államkassza vilámsorsjegye Edison 172.—. Gelsenkirchem 169.40. Laura-kohó 200.10. 4 1/2%-os ezüstjáradék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.—. Osztrák hitelrészvény 216.10. Déli vasut 18.50. Karoly Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.40. 4 1/2%-os új orosz kölcson —. Lörök dohányrészvény —. Olasz járadék 103.40. Magyar hitelb —. Dynamit Irusi 172.40. Harpeni 163.—. Az irányzat szilárd.

Berlin, augusztus 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.—. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák hitelrészvény 216.25. Osztrák-magyar államvasut 154.—. Déli vasut 18.40. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek keszpenz —. Buschleiradi —. Orosz bankjegy 216.40. (Ultimeo.) Lombard —. Páris, augusztus 28. (Zárlati.) Osztrák-magyar államvasut —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 105.—. Osztrák Landerbank —. 3 1/2%-os francia járadék 101.15. Ottomanbank 571.—. 3 1/2%-os francia járadék 101.52. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 91.—. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 103.50. Párisi bankrészvény 104.7. Olasz járadék 102.45. Francia törleszt. járadék 100.30. Osztrák földhiteltételei részvény 1288. Lörök dohányrészvény 343.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 28. (Zárlati.) 4 1/2%-os papírjáradék 102.33. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.75. Magyar koronajáradék 98.55. Osztrák-magyar bank 114.—. Déli vasut 18.70. Elbavölgyi vasut 118.20. Londoni váltó 204.07. Bécsi bankjegyzet 115.95. Villamos részvény 124.—. 3 1/2%-os magyar aranykölcson —. 4 1/2%-os ezüstjáradék 102.15. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.15. Osztrák hitelrészvény 216.—. Osztrák-magyar államvasut 154.10. Északnyugati vasut —. Bécsi váltó 84.25. Párisi váltó 813.25. Unio bank —. Alpesi bányarészvény 193.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ártípolymok januárra. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 216.10. Német bank —. Disconto —. Berlimi kereskedelmi bank 157.50. Gelsenkirchemi 170.30. Harpeni 160.60. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 28. (Zárlati.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.50. 1860. sorsjegye 152.60. Déli vasut 18.28. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.50. Osztrák hitelrészvény 216.40. Osztrák-magyar államvasut 153.75. Olasz járadék 103.25. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszronok jelentése.

Augusztus 28. A sertésüzlet irányzata: élénk. A) Elszórt sertések ára: 1) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párnikont 400 kilogrammon felül sulyban) 104—106 fillérig. Oreg közep (párnikont 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fiatal nehéz (párnikont 320 kilogrammon felül sulyban) 112—114 fillérig. Fiatal közep (párnikont 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 111—112 fillérig. Fiatal könnyű (párnikont 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párnikont 280 kilogrammon felül sulyban) — fillérig. Közep (párnikont 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (párnikont 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párnikont 320 kilogrammon felül sulyban) — fillérig. Közep (párnikont 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (párnikont 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párnikont 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (párnikont 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párnikont 260 kilogrammon felül sulyban) 109—112 fillérig. Közep (párnikont 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 108—110 fillérig. Könnyű (párnikont 240 kilogramm terjedő sulyban) 106—108 fillérig.

Sertésjelés: a m 1902. aug. 28. napján volt készlet 44 471 darab. — 1902. aug. 27. napján felhajtott 957 darab. 1902. augusztus 27. napján elszállított 478 darab, 1902. augusztus 28. napjára maradt készletben 44.957 darab.

Napirend.

Napló: Péntek, augusztus 29. — Római katolikus: Sz. János fejv. — Protestans: János fejv. — Görög-orosz: (augusztus 16.) Diomed. — Zsidó: Ab. 26. — Nap két: 4 óra 59 percek. — Nyugszik: 6 óra 29 percek. — Hold két: 12 óra 30 percek délben. — Nyugszik: 3 óra 47 percek éjjel. Hold a földközéleben 8 óra 30 percek este. A miniszterek nem jönnak. Nemzeti Múzeum. Asványtar. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tarsi 1 korona belépődíjjal tekint-hetők meg. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától este 6-ig. Belépődíj 50 fillér. Országos képtár az Akadémiaiban délelőtt 9—1 óráig. Menzgasdasági Múzeum (Kerevesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-10 óráig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2—6-ig. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig. Menőgyűjtemény helyisége a Markó- és Silyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Technológiai sparmúzeum nyitva délelőtt 9—1-ig. Egyetemi füveskert az Ulloi-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 2 óráig 7 óráig. Alkatiár a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvek és keleti mintárat: V. kerület Váci-korut 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 óráig 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arányaitok is eszközöl) a városi ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután: 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi ügyvezetése (Magyar kereskedelmi részvényársaság) V. Váci-korut 22. szám alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

Budapest, augusztus 28.

Az északi magas levegőnyomás a délkelet felé egybeolvadt és azonkívül Közép-Európa fölött is egy másodlagos maximum fejlődött; a kontinens nyugati szejel kivételével tehát a levegőnyomás mindenütt magas. Az európai időjárás ennek megfelelőleg túlnyomóan száraz és meleg; zivataros esők jobbra csak Németországban fordultak elő.

Hazánk nyugati részén ma reggel borulás állott be és elvélte esékely sé is esett. A hőmérséklet a tegnapi nap folyamán sok helyütt 30° C fölé emelkedett. Kiállítás: Meleg idő várható, elvélte zivataros esőkkel.

Vizállás.

	Aug. 28.	Aug. 27.		Aug. 28.	Aug. 27.	
	m óter	m óter		m óter	m óter	
Donna	1.52	1.62	Tisza	M-Sajót	0.30	0.22
	1.52	2.49		Tokohás	0.07	0.07
	0.37	0.41		V-Nagyvíz	0.04	0.10
	0.39	0.42		Tokaj	0.48	0.44
	1.28	2.—		Tisza-Füred	0.5	0.54
	2.79	2.98		Szolnok	0.74	0.79
	2.87	3.02		Szeged	0.25	0.25
	2.13	2.30		Szeged	1.90	1.88
	3.39	3.39		Török-Bocsa	1.35	1.17
	3.60	3.62		Tisza	2.43	2.28
	3.38	2.75		Bartfa	0.14	0.18
	1.51	1.48		Topolya Hód	1.—	1.11
	2.04	2.04		Bodrog Zemplén	0.54	0.62
	0.61	0.6		Sajó	1.02	1.03
	0.60	0.30		Hornád	0.25	0.31
	0.39	0.42		Szeredyi Margit	0.—	0.24
	0.70	0.74		B-Ujfalva	0.20	0.11
	0.16	0.09		Causca	0.—	0.18
	0.60	0.4		M-Yarad	0.14	0.10
	2.45	2.58		Belyenye	0.37	0.32
	1.14	1.14		Tenke	0.—	0.—
	0.04	0.02		Gurabona	0.30	0.30
	1.72	1.82		Borsodjeny	0.25	0.18
	0.—	0.—		Béka	0.18	0.13
	0.—	0.—		Gyoma	0.10	0.14
	0.—	0.—		Gy-Fehérvár	0.84	1.00
	0.—	0.—		B-Tyútkes	0.14	0.10
	1.18	1.24		Sobornai	0.—	0.—
	0.12	0.06		Árad	0.18	0.28
	0.66	0.—		K-Ménfőcsanak	1.39	1.36
	0.—	0.—		Érd	0.25	0.25
	0.13	0.14		B-Temes	0.63	0.67
	0.10	0.10		Temesvár	0.48	0.37
	0.—	0.—		Bocskerek	0.05	0.06

Hajójáratjegyzék.

A D R I A magy. kir. tengerhajózási részv. társ. Vezérigynöksége Hoffmann S. és V. 1902. szept. havában a következő gőzösk indultak:

Honnan	Hová	a gőzök neve	1902. szept.
Flume	Liverpool	Pavia (C. L.)	1—10
	Antwerpen, Kopenhagen 1)	Zrinyi	1—10
	Pernambuco, Bahia	10	
	Rio de Janeiro, Santos*	Szeged	5—15
	Rouen	Matekoviés	5—15
	Liverpool 1)	Bulgarian	5—15
	London 1)	Szilánka	5—15
	Hull, Newcastle o/T	Douro	5—15
	Hamburg 1)	Venezia	10—20
	Rottterdam	Duna	15—20
	Liverpool	Stafánia	15—20
	Rouen*	Kálmán király	15—20
	London	Zichy	15—20
	Bordeaux*)	Széchenyi	15—20
	Glasgow*)	Pábian	20—30
	Liverpool 1)	Austria	20—30
	London*)	Hull, Newcastle o/T	20—30
	Hull, Newcastle o/T	Hamburg 1)	20—30
	Lissabon, Antwerpen	Byzans	20—30
		H. Kemény	25—30

1. Ha a gőzök indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelenített, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötést nem érvényesíteni. A gőz megjelölt viszonylatokban a gőzök Triestet is érintik.

Honnan	Hová	a gőzök neve	1902. szept.
Liverpool	Flume	Garaçosa (C.L.)	1—10
Hull, Newcastle o/T		Kolpino	1—10
Hamburg 1)		Byzans	1—10
London		Haros	5—15
Rottterdam		Széchenyi	5—15
Liverpool 1)		Flaminian	5—15
Rio de Janeiro, Santos	Triest, Flume	Báró-Fejérvári	5—15
Triest	Flume	Genoa	10—20
London 1)		Jokai	10—20
Bordeaux		Lusitania	10—20
Hamburg 1)		Lagy Lajos	15—20
Rottterdam		Aleppo (C. L.)	15—20
London		Narava	20—30
Hull, Newcastle o/T		Urbino	20—30
Antwerpen		Báthory	20—30
London		Kölcsevár	20—30
Glasgow		Deák	20—30
Rottterdam		Balaton	20—30
London		Árad	20—30
Liverpool 1)		Athenian	20—30
Rottterdam		Fevón	20—30

A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által engedélyezett. Tanárok, szülők és magántanulók figyelmébe ajánlv.

Középiskolai tankönyvek jegyzéke

Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) és kir. udv. könyvkereskedés kiadói hivatalában. Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám a.

Magyar nyelvtanok.

MAGYAR NYELVTANOK. Demó Károly-tól 1 korona 20 fillér. Gulácsy J. dr.-tól I. r. 96 f. II. r. 1 kor. 10 f. Zoltán J. dr.-tól I. r. 80 f. II. r. 90 f.

MAGYAR NYELVTAN OLVASÓKÖNYVEK.

MAGYAR NYELVTAN OLVASÓKÖNYVEK. Horváth Cyrill-tól I. rész 3 kor. 60 f., II. r. 3 kor. 60 fillér.

MAGYAR NYELVTAN OLVASÓKÖNYVEK.

MAGYAR NYELVTAN OLVASÓKÖNYVEK. Balázs Ferenc-től I. rész 2 kor. II. r. 2 kor. 40 f. III. r. 2 kor. 40 f.

STILUSZTIKA OLVASÓKÖNYVEK.

STILUSZTIKA OLVASÓKÖNYVEK. Koltai Virgöl dr.-tól 2 kor. 40 f.

RHETORIKA OLVASÓKÖNYVEK.

RHETORIKA OLVASÓKÖNYVEK. Némethy Géza dr.-tól 3 kor. 20 f. Riedl Frigyes dr.-tól 3 kor. 20 f.

MAGYAR IRÓDALOMTÖRTÉNET OLVASÓKÖNYVEK.

MAGYAR IRÓDALOMTÖRTÉNET OLVASÓKÖNYVEK. Tóth Sándor-tól I. köt. 3 kor. 20 f., II. köt. 2 kor. 20 f.

LATIN NYELVTANOK.

LATIN NYELVTANOK. Csengery J. dr.-tól I. rész 1 kor. 40 f., II. r. 1 kor. 40 f.

LATIN OLVASÓKÖNYVEK.

LATIN OLVASÓKÖNYVEK. Csengery J. dr.-tól I. rész 1 kor. 40 f., II. r. 1 kor. 40 f.

LATIN NYELVTANOK.

LATIN NYELVTANOK. Csengery J. dr.-tól I. rész 1 kor. 40 f., II. r. 1 kor. 40 f.

LATIN OLVASÓKÖNYVEK.

LATIN OLVASÓKÖNYVEK. Csengery J. dr.-tól I. rész 1 kor. 40 f., II. r. 1 kor. 40 f.

LATIN NYELVTANOK.

LATIN NYELVTANOK. Csengery J. dr.-tól I. rész 1 kor. 40 f., II. r. 1 kor. 40 f.

VERSUS MEMORIALES de Gersonibus nomen.

VERSUS MEMORIALES de Gersonibus nomen. Latin-Magyar SZÓTÁR. Schmidt O. és Széke A.-tól füzet 2 kor. 50 f. kötet 3 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Cicero Oraciones selectae Ed. St. Dávid 1 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Horatius Carmina Ed. C. Pozder. Ed. M. Petachin 1 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Tacitus Ab urbe condita Libri XXI-XLV. 1 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Caesar Commentarii de bello Gallico. Kempf F. 2 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Caesar Commentarii de bello Gallico. Kempf F. 2 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Caesar Commentarii de bello Gallico. Kempf F. 2 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Caesar Commentarii de bello Gallico. Kempf F. 2 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Caesar Commentarii de bello Gallico. Kempf F. 2 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Caesar Commentarii de bello Gallico. Kempf F. 2 kor. 60 f.

Latin classicusok szövegkiadásai.

Latin classicusok szövegkiadásai. Caesar Commentarii de bello Gallico. Kempf F. 2 kor. 60 f.

GÖRÖG NYELVTANOK.

GÖRÖG NYELVTANOK. Csengery J. dr.-tól 3 kor. 60 f.

GÖRÖG OLVASÓKÖNYVEK.

GÖRÖG OLVASÓKÖNYVEK. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Homeros Iliadis Carmina Ed. A. Rzach. Lib. I-XII. 1 kor. 60 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Herodotus Historiæ. Dávid I. 1 kor. 60 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Sokratesz vádelme és Critó. Magy. Horváth Zs. 1 kor. 20 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Sokratesz vádelme és Critó. Magy. Horváth Zs. 1 kor. 20 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Sokratesz vádelme és Critó. Magy. Horváth Zs. 1 kor. 20 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Sokratesz vádelme és Critó. Magy. Horváth Zs. 1 kor. 20 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Sokratesz vádelme és Critó. Magy. Horváth Zs. 1 kor. 20 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Sokratesz vádelme és Critó. Magy. Horváth Zs. 1 kor. 20 f.

Görög classicusok szövegkiadásai.

Görög classicusok szövegkiadásai. Sokratesz vádelme és Critó. Magy. Horváth Zs. 1 kor. 20 f.

NÉMET STILUSZTIKAOLVASÓKÖNYVEK.

NÉMET STILUSZTIKAOLVASÓKÖNYVEK. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Német nyelvtanok.

Német nyelvtanok. Csengery J. dr.-tól 1 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Földrajzi atlasz.

Földrajzi atlasz. Dr. Brozik K.-tól I. 1 kor. 20 f., II. 2 kor. 40 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

Rajzoló geometria.

Rajzoló geometria. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A.-tól I. rész (Rajzoló geometria) 1 kor. 60 f.

